

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
OPĆINSKI NAČELNIK

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE CENTAR SARAJEVO
ZA 2023. - 2025. GODINU**

Sarajevo, juni/lipanj 2022. godine

Zakonski i opći okvir za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta

Članom 16. **Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22), propisano je da se Dokumentom okvirnog budžeta (DOB) vrši trogodišnje planiranje okvirnog budžeta koji sadrži makroekonomske projekcije i okvirne projekcije budžetskih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka za naredne tri godine te gornje granice izdataka po budžetskim korisnicima za planiranje budžeta za naredne tri godine.

Ciljevi DOB-a su:

- ✓ definisati strateški okvir za srednjoročno planiranje budžeta,
- ✓ omogućiti povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa srednjoročnim prioritetima Općine i time osigurati alokaciju resursa u skladu sa strateškim prioritetima,
- ✓ postaviti gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet, te identificirati ključna budžetska opredjeljenja koja direktno utiču na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom periodu;
- ✓ postići bolje strateško planiranje i osigurati bolju povezanost prioritetnih politika na koje se raspoređuju budžetska sredstva.

Na ovaj način, uspostavljena je obaveza srednjoročnog (trogodišnjeg) planiranja budžeta za sve nivoe vlasti i to kao kontinuiran proces koji počinje donošenjem smjernica ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti, u skladu sa kojima se vrši projiciranje ekonomskog i fiskalnog položaja općine u narednom trogodišnjem periodu, a proces završava odobrenjem konačnog budžeta i procjenom trendova za naredne dvije godine.

Budžetskim kalendarom, propisanim Zakonom o budžetima u FBiH, utvrđeni su krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade DOB-a budžetskim korisnicima, a koja, između ostalog, sadrži: osnovne fiskalne pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a na osnovu smjernica za trogodišnje planiranje rada, te obrasce tabela prioriteta budžetskih korisnika.

Na osnovu dostavljenih tabela prioriteta budžetskih korisnika, makroekonomskih projekcija i projekcija prihoda i primitaka, strateških dokumenata općine i smjernica ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti, priprema se konačni DOB.

Član 15. Zakona nalaže da DOB, kao jedinstven dokument, vlada odnosno načelnik usvaja do 30. juna tekuće godine te da se DOB obavljuje na web stranici do 15. jula tekuće godine.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period viših nivoa vlasti, kao osnova za pripremu DOB-a trebaju biti usvojene i javno dostupne do 31. maja tekuće godine.

Smjernice sadrže strateške ciljeve, pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i privrednog razvoja, procjene prihoda budžeta te promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.

U skladu sa navedenim, srednjoročne makroekonomske prognoze u Dokumentu okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2023.-2025. godine baziraju se na trenutno dostupnim elektronskim verzijama slijedećih dokumenata viših nivoa vlasti:

- Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2022.-2024. godine (Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine, mart 2022. godine);
- Makroekonomske projekcije prihoda od indirektnih poreza 2022.-2025. godine, Direkcija za makroekonomsko planiranje (OMA bilten, maj 2022. godine)
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2023.-2025. godine (Ministarstvo finansija FBiH, maj 2022. godine);
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2023.-2025. godine (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2022. godine);
- projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za period 2022.-2025. (Ministarstvo finansija FBiH, broj 05-12-5-3955/22-1 od 17.05.2022. godine).

Pored navedenih smjernica, za dodatne informacije korišteni su i dokumenti okvirnog budžeta Federacije BiH i Kantona Sarajevo za period 2022.-2024. godine koji su jedino dostupni u periodu pripreme DOB-a općina za naredni trogodišnji period.

Ova činjenica ponovo ukazuje na problem identičnih rokova za donošenje DOB-a svih nivoa vlasti, zbog čega su u periodu pripreme DOB-a Općine Centar Sarajevo uglavnom dostupni podaci iz dokumenata viših nivoa vlasti koji su objavljeni u prethodnoj godini i djelimično u tekućoj godini, a što dovodi i do različitih početnih projekcija i analiza jer se baziraju na različitim baznim podacima.

U skladu sa članom 20. **Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji** Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj 32/17) utvrđeno je da je *strategija razvoja jedinica lokalne samouprave* osnovni dokument za izradu dokumenta okvirnog budžeta.

Član 23. Zakona predviđa da trogodišnji period predstavlja osnov za strateške dokumente, kao i dokument okvirnog budžeta.

S obzirom na to da u periodu pripreme DOB-a Općine Centar Sarajevo nije usvojena Strategija razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine, Nacrt Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine (objavljena u martu 2022. godine) predstavljao je osnov za definisanje specifičnosti lokalnog razvoja, ocjena stanja i vizije razvoja općine Centar Sarajevo.

Pored navedenog, **Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH** (Službene novine FBiH, br. 74/19 i 2/21) propisano je da su trogodišnji planovi rada općinskog organa uprave implementacioni dokumenti koji operacionaliziraju strateške ciljeve, prioritete i mjere iz relevantnih strateških dokumenata, te operacionaliziraju nadležnosti organa uprave i predstavljaju osnovu za izradu DOB-a i programa javnih investicija.

Navedenim propisima također je utvrđena veza između strateških planova, trogodišnjih planova rada i DOB-a:

- *Organ uprave ima jedan glavni program koji se utvrđuje na osnovu strateških ciljeva i prioriteta iz strateških dokumenata, smjernica, te zakonskih nadležnosti organa uprave. Ovako utvrđen glavni program u trogodišnjem planu rada jednak je nazivu glavnog programa u DOB-u.*

- Program organa uprave utvrđuje se na način da se preuzme mjera iz relevantnog strateškog dokumenta i identičan je programu iz DOB-a. Na taj način je ostvarena potpuna usklađenost strateškog dokumenta, trogodišnjeg plana organa uprave i DOB-a (**mjera iz strateškog dokumenta = program iz trogodišnjeg plana = program iz DOB-a**).

S ciljem početnih usklađenja prema navedenim zakonskim odredbama, programski dio DOB-a je pripremljen na slijedeći način:

- glavni program DOB-a definisan je na osnovu strateških fokusa utvrđenih Nacrtom Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za 2021.-2027. godinu, a na osnovu kojih su definisani i strateški ciljevi Općine;
- programi za implementaciju glavnog programa definisani su identično kao i mjere (programi) utvrđeni Nacrtom Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za 2021.-2027. godinu;
- za implementaciju programa (mjera) navedeni su budžetski projekti (aktivnosti) iz postojećeg budžetskog okvira za 2022. godinu uz projekcije za period 2023.-2025. godine;
- ostali programi (administrativni i drugi redovni troškovi) navedeni su kao posebna grupa programa koja nemaju poveznicu (šifriranje) prema programima (mjerama) iz strateškog dokumenta;

Na ovaj način omogućeno je isključivo početno povezivanje aktualnih strateških usmjerenja te budućih trogodišnjih i budžetskih dokumenata sa programskim dijelom DOB-a, uz napomenu da se buduće pripreme za DOB moraju raditi u skladu sa propisanim zakonskim redoslijedom:

- usvajanje konačne Strategije razvoja,
 - utvrđivanje trogodišnjeg plana rada:
 - **utvrđivanje DOB-a**
 - usklađenja trogodišnjeg plana rada prema usvojenom DOB-u
 - utvrđivanje godišnjih planova rada
 - priprema budžetskih zahtjeva za godišnji budžet
 - usklađenje godišnjeg plana rada prema usvojenom budžetu.

S ciljem osiguranja vidljivosti i praćenja projekata u budućim budžetskim dokumentima, programski dio DOB-a je šifarski povezan sa oznakama (šiframa) programa – mjera iz Nacrta Strategije razvoja uz paralelnu informaciju o aktualnoj šifri projekta (aktivnosti) iz programskog dijela Budžeta za 2022. godinu kao osnove za projekciju aktivnosti za period 2023.-2025. godine.

Pri tome je potrebno naglasiti sa su u DOB-u prikazane samo mjere iz Nacrta Strategije razvoja koje imaju poveznicu sa projektima sa finansijskim uticajem na budžete Općine.

Projekcije utvrđene DOB-om, kao okvirnim dokumentom za donošenje Budžeta, predstavljat će osnov za planiranje jednogodišnjeg budžeta.

Također, one predstavljaju početnu gornju granicu i realan okvir rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva za narednu budžetsku godinu.

Navedene okvirne projekcije su neophodne jer je u periodu od tri godine praktično nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

U skladu sa navedenim, ove projekcije:

- predstavljaju gornje granice rashoda prema projekcijama isključivo tekućih prihoda i primitaka bez procjene prenesenih sredstava (razlog značajne razlike u ukupnim sredstvima u odnosu na Budžet 2022. godine),
- odnose se na Općinu Centar Sarajevo kao jednog budžetskog korisnika u skladu sa Registrom budžetskih korisnika za 2023. godinu (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 20/22),
- prikazane su u propisanim budžetskim klasifikacijama u okviru kojih je analitka prema ekonomskoj klasifikaciji prikazana za potrebe definisanja procjenjenih budžetskih limita za zaključivanje okvirnih sporazuma u postupcima javnih nabavki;
- za transfere drugih nivoa vlasti procjenjene su isključivo za kontinuirane projekte (aktivnosti) prema trenutno dostupnim informacijama (potpisanim sporazumima, definisanim transferima umjesto rasporeda pripadajućih prihoda), dok će se konkretizacija izvršiti u godišnjim budžetima prema projekcijama drugih nivoa vlasti i programima javnih investicija;
- za određene namjene (zdravstvo, kultura, školstvo i sl.) sredstva su prikazana uglavnom zbirno, dok će raspored na konkretne korisnike biti izvršen u godišnjim budžetskim dokumentima.

Najznačajniji rizici za ostvarenje projekcija DOB-a odnose se na:

- *najavljene i druge potencijalne izmjene propisa viših nivoa vlasti:*

Iako je usvajanje ovih propisa neizvjesno, oni mogu značajno uticati i na prihodovnu i rashodovnu stranu budućih budžetskih dokumenata (propisi o porezu na dohodak, izmjene ili novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda na federalnom nivou, eventualno donošenje ovog propisa na kantonalnom nivou, kantonalni propisi o lokalnoj samoupravi i nadležnosti jedinica lokalne samouprave).

S obzirom na to da se uticaj navedenih izmjena propisa ne može procijeniti u ovom momentu na općinske budžete, projekcije u DOB-u za period 2023.-2025. godine se baziraju na trenutno važećim propisima.

- *uticaj ekonomske krize na ostvarivanje prihoda i budžetske prioritete:*

Najznačajniji faktor u predviđanju budžetskih prihoda i rashoda u narednom periodu još uvijek ostaje globalna ekonomska kriza čija nepredvidivost, brzina i promjena uticaja uslovljavaju opću nastabilnost i nemogućnost realnijih projekcija općinskih prihoda i budžetskih prioriteta u procesu rasporeda ograničenih općinskih budžetskih sredstava na potrebe građana.

U skladu sa navedenim općim i zakonskim okvirom, pripremljen je Dokument okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2023.-2025. godina kao preliminarni nacrt Budžeta Općine Centar Sarajevo za 2023. godinu sa početnim projekcijama budžeta za 2024. i 2025. godinu.

**Srednjoročna makroekonomska prognoza, fiskalna strategija i smjernice
ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Kantona
Sarajevo**

Analiza kretanja ekonomskih trendova Bosne i Hercegovine koju je objavilo Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine u dokumentu Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2022.-2024. godine¹ predviđa slijedeće makroekonomske pokazatelje Bosne i Hercegovine (za 2022.-2024. godinu):

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Nominalni BDP u mil KM	36.527	35.436	36.806	38.447	40.094	41.907
Nominalni rast u %	4,6	-3,0	3,9	4,5	4,3	4,5
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35.885	35.359	36.520	38.051	39.803	41.577
Realni rast u %	2,8	-3,2	3,1	3,4	3,5	3,7
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	0,6	-1	1,1	0,9	0,8	1
Realni rast potrošnje u %	2,0	-1,8	1,7	1,7	1,5	1,6
Realni rast vladine potrošnje u %	0,9	1,3	1,3	0,7	0,7	0,7
Realni rast privatne potrošnje u %	2,3	-2,6	1,9	2,0	1,7	1,8
Realni rast vladinih investicija u %	7,2	82,6	1,2	10,8	7,6	11,7
Realni rast privatnih investicija u %	5,7	-14,0	5,8	6,1	6,7	6,8
Uvoz u mil KM	19.492	16.601	18.594	19.915	21.326	23.119
Nominalni rast u %	1,7	-14,8	12,0	7,1	7,1	8,4
Realni rast u %	1,3	-13,6	10,1	4,6	4,1	4,8
Izvoz u mil KM	14.320	11.820	13.928	15.238	16.635	18.280
Nominalni rast u %	0,5	-17,5	17,8	9,4	9,2	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,2	16,0	6,7	6,9	7,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	21,4	19,6	20,2	20,8	21,6	22,4
Rast Bilansa tekućeg računa u %	-1,5	-15,4	-7,8	12,5	8,7	18,5
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,0	-2,6	-2,3	-2,5	-2,6	-2,9

U skladu sa pokazateljima i projekcijama za 2022.-2024. godinu, projekcije prihoda od indirektnih poreza u BiH pokazuju da će neto iznos za raspodjelu u 2022. godini biti 5.873 miliona KM, tj. da će se povećati za 3,4% u odnosu na 2021. godinu. U 2023. godini predviđa se rast sredstava za raspodjelu od indirektnih poreza od 3,5%, a u 2024. godini dalji rast od 4,4%.

Fiskalni cilj u BiH za 2022. godinu je kontinuirano povećanje primarnog suficita, odnosno u 2022. godini smanjenje primarnog deficita, iskazanog u skladu sa Zakonom o Fiskalnom vijeću BiH, kao razlika između tekućih prihoda i tekućih rashoda korigovan za iznos neto kamate, koji je u 2022. godini planiran u iznosu 336,2 mil. KM ili 0,9% projektovanog BDP-a za 2022. godinu.

Nivo javne potrošnje kao udio u BDP u periodu 2022.-2024. godina treba smanjivati s ciljem da ona konsolidovano na nivou BiH bude ispod 40% BDP, a u posmatranom periodu kretat će se od 44,4% do 39,5% procijenjenog BDP-a, respektivno.

Gornje granice zaduženja budžeta u 2022. godini, iskazane kao iznos potreban za servisiranje ukupnih dugova ili procent od BDP-a, u zavisnosti od zakonskog rješenja, predviđaju se u okvirima koje propisuju zakoni kojima je regulisano zaduživanje za svaki od nivoa vlasti.

¹ Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2022.-2024. godine (Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine, mart 2022. godine; www.mft.gov.ba/globalni-fiskalni-okvir)

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2023.-2025. godine Federalnog ministarstva finansija², definirani su slijedeći makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH u narednom trogodišnjem periodu:

	Zvanični podaci	Procjena	Projekcije			
	2020.		2021.	2022.	2023.	2024.
Nominalni BDP u mil. KM	22.255	25.026	26.426	27.638	28.970	30.455
Nominalni rast u %	- 4	12,5	5,6	4,6	4,8	5,1
Realni BDP u mil. KM	22.351	24.019	25.659	27.284	28.499	30.005
Realni rast u %	-3,6	7,9	2,5	3,2	3,1	3,6

U Federaciji BiH se za razdoblje 2023. - 2025. godine, pod pretpostavkom normalizacije geopolitičke i ekonomske situacije, očekuje:

- *ekonomski rast* po prosječnoj stopi od 3,3% sa ključnim osloncem na rast privatne potrošnje i investicija;
- *rast industrijske proizvodnje*, praćen *povećanjem zaposlenosti i prihoda od izvoza*, te priliva iz inozemstva koji će povećati raspoloživi dohotak stanovništva što će dovesti do povećanja privatne potrošnje;
- *ograničenje javna potrošnje*, smanjenje javnih rashoda i povećanje javnih prihoda na osnovu mjera fiskalne konsolidacije čime će se stabilisati javne finansije;
- *jačanje investicija*, posebno javnih investicija i to u oblasti putne infrastrukture i energetskih projekata;
- *rast izvoza roba i usluga* u skladu sa pozitivnim ekonomskim kretanjima u okruženju, a posebno kod glavnih vanjskotrgovinskih partnera;
- *rast zaposlenosti* potaknut pozitivnim kretanjima u zemlji, praćen rastom raspoloživog dohotka kohu će imati za posljedicu i rast uvoza;
- *bolja konkurentna pozicija domaćih proizvođača* na domaćem i stranom tržištu uz bolju iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta,
- *rast investicija i trgovine*, kao i bolje poslovne prilike u oblasti industrije, trgovine i nekim uslužnim djelatnostima, koje bi se trebalo pozitivno odraziti na rast zaposlenih praćen rastom neto plata, posebno u djelatnostima koje zapošljavaju najviše lica;
- *stabilniji rast ukupnog nivoa cijena* u Federaciji BiH koji će zavisiti i od stabilnosti cijena hrane i komunalija na domaćem tržištu.

Najznačajniji rizici za navedene projekcije predstavljaju faktori iz vanjskog okruženja (daljna eskalacija rata u Ukrajini sa negativnim učinkom na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu, te rast cijene energenata i hrane (prije svega pšenice i ulja) na svjetskom tržištu).

Eventualni pad potražnje za našim proizvodima bi mogao dovesti do pada industrijske proizvodnje, što bi u konačnici rezultiralo padom zaposlenosti, primanja stanovništva, a time i potrošnje istog.

Od domaćih faktora rizika koji bi mogli imati uticaja na projekcije su politička situacija u našoj zemlji, predstojeći opći izbori, kao i složen sistem donošenja odluka te sporost u provedbi strukturnih reformi što se može negativno odraziti na ukupan ekonomski rast, rizik migracije stanovništva, posebno mlade, obrazovane i kvalificirane radne snage što bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti rada i sporijim rastom BDP-a.

² Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2023.-2025. godine, Federalno ministarstvo finansija/financija, maj 2022. godine

Domaći faktori koji bi mogli uticati na inflaciju su povećanje akciza na duhan i duhanske proizvode, rast cijena tečnih goriva, te nepredviđeni rast cijena troškova režija. Veliki uticaj na cijene mogu imati eventualno ukidanje akciza na gorivo, te promjena naplate PDV-a.

Strateški okvir za ekonomsku i fiskalnu politiku FBiH čine:

- Strategija EU 2020
- Strategije razvoja Jugoistočne Europe 2020

na osnovu kojih su definisani strateški dokumenti kojima je definisana ekonomska i fiskalna politika Vlade Federacije BiH u narednom periodu:

- Program rada Vlade Federacije BiH za 2022. godinu,
- Program ekonomskih reformi FBiH za period 2022-2024. godinu
- sektorske strategije na nivou BiH i FBiH.

BiH istovremeno participira u dvije makro-regionalne strategije EU:

- u Strategiji EU za dunavsku regiju i
- u Strategiji EU za jadransko-jonsku regiju.

Osim navedenih dokumenta, BiH se obvezala na provedbu Agende 2030 za održivi razvoj, te je Federalna vlada u tu svrhu usvojila Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Agenda 2030 je program održivog razvoja koji sadrži 17 ciljeva održivog razvoja usmjerenih na iskorjenjivanje siromaštva, borbu protiv neravnopravnosti i nepravde i rješavanje pitanja klimatskih promjena do 2030. godine.

Ovom strategijom su obuhvaćena tri razvojna pravca:

1. *Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom* - osiguranje boljih usluga građanima i poslovnoj zajednici, unaprijeđenje upravljanja finansijskim resursima, reforme javnih preduzeća, smanjenje korupcije, te osiguranje funkcionalnog pravosudnog sistema;
2. *Pametni rast – održiv ekonomski rast* uz pametno upravljanje prirodnim resursima i upotrebu čiste energije;
3. *Društvo jednakih mogućnosti* koje podrazumijeva unaprijeđenje sistema socijalne zaštite, bolji pristup obrazovanju i tržištu rada na svim nivoima u BiH s ciljem da se u konačnici kreira pravednije društvo s manje nejednakosti.

Strategija razvoja Federacije BiH za 2021 - 2027. godinu, usvojena 2021. godine. definiše strateške ciljeve Federacije BiH:

- ✓ ubrzan ekonomski razvoj,
- ✓ prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj,
- ✓ resursno efikasan i održiv razvoj,
- ✓ transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor

Fiskalna politika FBiH temelji se na efikasnom upravljanju javnim rashodima implementacijom mjera definisanih usvojenom Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama Federacije BiH za period 2021.-2025. godinu, a koja treba da osigura efikasnu i efektivnu raspodjelu javnih resursa uz povećanje transparentnosti i ukupne funkcionalnosti upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH.

U skladu sa navedenim, fiskalna politika Federacije BiH obuhvata:

- politiku rashoda koja se temelji na:
 - efikasnom i svrsishodnom trošenju javnih sredstava uz preduslov kvalitetne pripreme budžeta primjenom programskog budžetiranja i višegodišnjih kapitalnih ulaganja (*koja bi trebala rezultirati kvalitetnom raspodjelom javnih sredstava u one programe od kojih će građani imati najviše koristi, a budžetski korisnici kojima su ta sredstva dodjele potaknu na kvalitetnije pružanje usluga*);
 - planiranju tekućih i kapitalnih transfera koje je neophodno usmjeriti u finansiranje onih programa koji će dovesti do rasta zaposlenosti i potrošnje građana;
 - rastu investicija, odnosno usmjerenja značajna sredstva u infrastrukturne projekte (*odnosno u nastavak izgradnje autocesta i brzih cesta, te unaprijeđenje avio i željezničkog prometa Federacije BiH*).
 - na unaprijeđenju materijalne podrške najugroženijim kategorijama građana, osiguranju naknade roditeljima /njegovateljima, te sredstava za isplatu jedinstvenog iznosa dječijeg dodatka na cijeloj teritoriji Federacije BiH.
 - sanaciji zdravstvenog sektora, kako bi se osigurala bolja usluga zdravstvene zaštita građanima.
 - provođenju mjera za suzbijanje sive ekonomije te povećanja domaćih i stranih investicija.
 - racionalizaciji troškova javne uprave, odnosno jačanju fiskalne discipline i kontrole budžetske potrošnje, te mjera za povećanjem prihoda, čime se namjerava osigurati veći fiskalni prostor za rast ulaganja iz domaćih izvora.
 - osiguranju stabilnost u isplatama penzija, boračkih i socijalnih naknada te drugih davanja predviđenih budžetom Federacije BiH uvođenjem tzv. "švicarske" formule usklađivanja boračkih naknada sa rastom BDP-a i potrošačkih cijena
 - očuvanju postojećeg nivoa zaposlenosti kao i otvaranju novih radnih mjesta, te sprječavanju migracije mlađe radne snage i prilagodbi domaćeg tržišta europskom tržištu rada uz pravednije i transparentnije zapošljavanje u javnom sektoru.
- poreznu politiku i javne prihodi sa slijedećim mjerama:
 - za ublažavanje i smanjenje utjecaja inflacije u periodu 2023.-2025. godina, te zaštitu postojećih ulaganja i privredne aktivnosti, a kojima se preporučuje svim nivoima vlasti da vode fiskalnu politiku usmjerenu na mjere:
 - zaštite radnih mjesta:
smanjivanje poreznog opterećenja prihoda građana, povećanje plata u skladu sa mogućnostima, subvencioniranje zapošljavanja, podrška samozapošljavanju i održavanju postojećeg nivoa zaposlenosti, s ciljem smanjenja troškova radne snage poslovnih subjekata;
 - povećanja produktivnosti poslovnih subjekata:
putem podrške inovativnim programima subvencionisanja kupovine mehanizacije i opreme, programima povoljnih kreditnih linija ili pružanja garancija za kredite, subvencionisanjem kamata na uzete kredite za ulaganja u domaću privrednu aktivnost;
 - smanjenja ili ukidanja naknada i taksi koje opterećavaju privredne aktivnosti:
potpuno ukidanje taksi na istaknute firme, komunalnih naknada i taksi, administrativnih taksi i drugih nenamjenskih javnih prihoda u svrhu smanjenja ukupnih troškova poslovnog okruženja (javno dostupan Registar taksi i naknada);

- poticanje istraživanja i razvoja :
putem podrške promovisanju poslovnih ulaganja u istraživanje i razvoj, razvijanje veza i sinergija između firmi kreiranjem lanaca veza, osnivanje istraživačkih i razvojnih centara u sektoru visokog obrazovanja, transfer tehnologija, socijalne inovacije, eko-inovacije, pilot linije u ključnim tehnologijama koje omogućavaju širenje tehnologija opće namjene;
- podrške prihodima domaćinstava:
podrška socijalno ugroženim kategorijama stanovništva kao i podrška učenicima i studentima
- za unaprijeđenje koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u pripremi projekcija javnih prihoda, uvođenjem kvalitetnijeg sistema izvještavanja, prema OECD metodologiji, kao i iznalaženje rješenja za poboljšane vertikalne i horizontalne raspodjele javnih prihoda korisnicima u Federaciji BiH koja će uticati na racionalizaciju i optimizaciju naplate javnih prihoda, čime bi se znatno smanjili troškovi poslodavaca, te pozitivno djelovalo na postojeću privrednu aktivnost i ulaganja;
- za transformaciju Poreske uprave FBiH (administrativno unaprijeđenje pružanja uz jednako pružanje usluga i jednaka prava i obaveze poreskih obaveznika, brži protok informacija kroz IT sistem i sve oblike razmjene informacija), za borbu protiv poreske evazije u svrhu adaptiranja međunarodnim standardima i pravilima;

Politika i upravljanje zaduživanjem i javnim dugom FBiH

U periodu 2022 - 2024. godine očekuje se povećanje udjela ukupnog duga Federacije BiH u BDP-u na 17,27% u 2022. godini, te njegovo postepeno smanjivanje na 15,71% u 2023. i 14,49% u 2024. godini.

Projekcije javnih prihoda na nivou FBiH:

S obzirom na različitu strukturu budžeta na različitim nivoima vlasti, u nastavku se prikazuju podaci o federalnim projekcijama samo za dijeljene prihode, odnosno prihode koje viši nivoi vlasti raspoređuju i koji utiču na projekcije u općinskom budžetu.

Srednjoročne projekcije prihoda za period 2023.-2025. godina prilično su oprezne i konzervativne, a predviđaju prosječni godišnji rast od 3,6%.

U okviru navedenog rasta, prema osnovnim kategorijama javnih prihoda FBiH, projekcije su slijedeće:

- indirektni porezi: predviđa se da će u 2023. godini ukupno doznačena sredstva od indirektnih poreza za Federaciju BiH biti veća za 3,39%, dok se u 2024. i 2025. očekuje njihov rast od 3,27% i 3,40% (baza: prethodna godina);
- namjenska cestarina za izgradnju autocesta i izgradnju i rekonstrukciju drugih cesta: u periodu 2023.-2025. godina očekuje se stabilan rast prema prosječnoj godišnjoj stopi od 3,18%;
- porez na dohodak: prateći pozitivna očekivanja vezana za tržište rada, očekivane stope rasta za 2023., 2024. i 2025. godinu iznose 5,75%, 6,43% i 6,59% respektivno;

- Porezi na posjedovanje i prometovanje imovinom: uključuju tri različite kategorije: (porez na imovinu, porez na poklon i naslijeđe i porez na promet nepokretnosti), čija je naplata trenutno regulirana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave, pretpostavka je da će se isti tokom perioda 2023.-2025. godina kretati po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od 3,24%.

Rizici za navedene projekcije vezani su za pretpostavljenu brzinu oporavka ekonomije u postpandemijskom periodu, ali i negativnim uticajima rata u Ukrajini, koja su se odrazila na cjelokupnu svjetsku ekonomiju, nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, ali i interne faktore (neplanirane izmjene poreskih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procjenjeni, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad poreske administracije, te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda.

Projekcije javnih rashoda u budžetima gradova / općina u FBiH

Imajući u vidu različite nadležnosti koje opredjeljuju budžetsku potrošnju na različitim nivoima vlasti u Federaciji BiH, u Dokumentu okvirnog budžeta FBiH za period 2022.-2024. godine³ data je projekcija kretanja zbirnih rashoda i izdataka gradova i općina (80 jedinica lokalne samouprave) koji ukazuju na slijedeće trendove:

- Izdaci za plaće, naknade i doprinose za naredni srednjoročni period projicira rast po stopi od 0,05% odnosno pretpostavku zadržavanja ove vrste izdatka na istom nivou, uz minimalno usklađivanje sa dozvoljenim rastom definisanim u Kolektivnom ugovoru za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u planiranom iznosu tekuće godine imaju učešće u ukupnim rashodima od 16,5%. uz očekivani rast po stopi od 0,4% u 2023. godini i 2,4% u 2024. godini i ove projekcije su konzistentne sa projiciranim ekonomskim rastom;
- Udio tekućih transfera u ukupnim rashodima u 2021. godini iznosi 22,0%, i u narednom periodu se očekuje rast istih po prosječnoj stopi od 1,4%.
- Kapitalni transferi, s druge strane, uzimaju učešće u ukupnim rashodima od 9,5%. Pretpostavka je da će se u narednom periodu zadržati na relativno istom nivou.
- Izdaci za nabavku stalnih sredstava su u 2021. godini planirani su u većem iznosu u odnosu na izvršenje u 2020. godine i pretpostavlja se da su isti namijenjeni za izgradnju, rekonstrukciju i investiciono održavanje puteva u jedinicama lokalne samouprave. Za naredni trogodišnji period se projicira da će se ovi izdaci zadržati na relativno istom nivou u odnosu na izvršenje za 2020.godinu.

Očekuje se da će zbirni rashodi i izdaci gradova i općina u periodu od 2022.-2024. godine imati učešće u BDP-u Federacije BiH po stopi od 4,3%, te stopi od 4,1% i 4,0% u narednom srednjoročnom periodu.

³ Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2022.-2024. godine (Federalno ministarstvo finansija, maj, 2021. godine);

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Vlade Kantona Sarajevo za period 2023.-2025. godine⁴ utvrđeni su prijedlozi mjera za poboljšanje i povećanje poslovnih aktivnosti, odnosno poslovnog ambijenta u Kantonu Sarajevo:

- ✓ ubrzati proces donošenja sektorskih strategija,
- ✓ izvršiti izmjene i dopune zakona iz nadležnosti svih nivoa vlasti u smislu njihovog prilagođavanja potrebama i interesima domaće privrede,
- ✓ nastaviti proces pojednostavljenja procedure registracije privrednih društava i dobijanja raznih dozvola,
- ✓ poduzimati mjere u borbi protiv rasta nelikvidnosti privrednih subjekata i konkretnim podsticajnim mjerama osigurati realizaciju investicionog ciklusa.

U tom smislu, Vlada Kantona Sarajevo je svojim Programom skupštinske većine 2021.-2022. godine, definisala prioritete i aktivnosti kojima će se nastojati osigurati pretpostavke društvenog i privrednog razvoja u narednom periodu.

Ukupno projicirani javni prihodi i primici Kantona Sarajevo projicirani su u skladu sa općim projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje i federalnim projekcijama koje za raspodjelu indirektnih poreza predviđaju dva scenarija zavisno od primjene metodologije propisane Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (osnovni scenarij) ili Zakona o izmjeni Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (objavljene u Službenom listu FBiH, broj 17/22).

Primjenjujući osnovni scenarij za procjenu indirektnih poreza, ukupni prihodi i primici Kantona Sarajevo za naredne tri godine projicirani su za oko 17% (za 2023.-2024.) i za oko 13% manji (za 2025. godinu) u odnosu na plan 2022. godine.

Najznačajnije smanjenje prihoda projicirano je u okviru prihoda od indirektnih poreza te kapitalnih transfera drugih nivoa vlasti,

Plan upravljanja javnim dugom Kantona Sarajevo predviđa godišnje opterećenje servisa ukupnog duga u odnosu na ostvareni prihod 2021. godine od 6,61% (za 2023.), 7,56% /za 2024.) i 8,11% (za 2025. godinu) uz održavanje većinskog udjela duga sa fiksnom kamatnom stopom.

Pri tome je istaknuto da primjena Izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH kojima se umanjuje koeficijent za posebne rashodovne potrebe Kantona Sarajevo, direktno negativno utiče na Budžet Kantona Sarajevo čime je ugroženo finansiranje i dalje planiranje kapitalnih projekata iz budžetskih izvora i izvora zaduživanja te dovodi u pitanje implementacije zakona donesenih na federalnom nivou.

Dokumentom okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2022.-2024. godine⁵, na osnovu definisanih ekonomskih pokazatelja definisan je fiskalni kapacitet Kantona u narednom trogodišnjem periodu.

Ponovljene su su i preporuke s ciljem stabilizacije javnih finansija u Kantonu Sarajevo:

- na nivou Federacije BiH:
 1. da Vlada Kantona Sarajevo zahtjeva da pozicija Kantona Sarajevo u raspodjeli javnih prihoda ostane neizmjenjena

⁴ Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2023.-2025. godine, Vlada Kantona Sarajevo, maj 2022. godine

⁵ Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2022.-2024. godine (Sarajevo, juni, 2021. godine)

2. da javni dug Federacija BiH plaća iz sredstava koji pripadaju Federaciji BiH, odnosno da se utvrde kriteriji i mjerila za povrat javnog duga koja ne mogu korespondirati sa kriterijima i mjerilima za raspoređivanje prihoda drugim nivoima vlasti u FBiH
 3. da Federacija BiH prilikom donošenja propisa kojim opterećuje budžete kantona sa novim obavezama, planirana doznačavanje finansijskih sredstava za iste.
- na nivou Vlade Kantona Sarajevo:
1. da se nastavi sa realizacijom izmjena i dopuna svih kolektivnih ugovora
 2. da se u cilju racionalizacije i smanjenja troškova administracije preispitaju organizacije svih organa uprave
 3. da se u cilju racionalizacije budžetske potrošnje svi budžetski korisnici, prilikom sačinjavanja budžetskih zahtjeva, izvrše analize rashoda, poštujući politiku Vlade o uštedama, pri tome ne ugrožavajući normalno funkcionisanje.

Zahtjevi i preporuke Kantona Sarajevo prema Federaciji BiH u korelaciji su sa i tužbom Saveza općina i gradova Federacije protiv Federacije BiH prema kojoj lokalne zajednice zahtijevaju da se izuzmu od otplaćivanja duga MMF-u, budući da od brojnih kredita ne dobijaju nikakva sredstva te da se procenat raspodjele na jedinice lokalne samouprave u novom Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH poveća sa sadašnjih 8,42% na 12% uz uvažavanje ekonomskih i socijalnih različitosti jedinica lokalne samouprave.

Resursi, makorekonomske karakteristike i strateški okvir općine Centar Sarajevo

Općina Centar Sarajevo je u toku 2021. godine pokrenula proceduru pripreme Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine uvažavajući propisanu proceduru i faze izrade strateških dokumenata u Federaciji BiH.

Imajući u vidu da je istovremeno sa pripremom DOB-a Općine u toku i priprema konačnog Prijedloga Strategije razvoja, u ovom dokumentu se koriste podaci i strateška usmjerenja definisana Nacrtom Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine.

U Nacrtu Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine, koja se temelji na objavljenim statističkim pokazateljima za 2020. godinu, prikazane su osnovne prostorne i društveno - ekonomske karakteristike Općine Centar Sarajevo koje opredjeljuju strateška usmjerenja i budžetske prioritete:

➤ Geografske, prirodne i prostorne karakteristike:

- površina od 32,9km² i ukupna dužina granice od 43,3 km;
- izrazito brdsko-planinska oblast, sa nizijskim rejonom od svega 4,17% teritorije (na aluvijalnim naslagama rijeke Miljacke, Koševskog potoka i potoka Sušice);
- prema kategorijama valorizacije zemljišnog prostora, Općina Centar učestvuje sa 3,1% u poljoprivrednom zemljištu Kantona i ima nepovoljniju bonitetnu i posjedovnu strukturu od prosijeka Kantona (oranice 22% i poljoprivredna gazdinstva do 3 ha 89%);
- prema namjeni zemljišta, struktura je slijedeća: poljoprivredno zemljište (30%), šumsko zemljište (27%), vodozaštitne zone – I i II (2%) i građevinsko zemljište (41%).
Odnos urbanog i ruralnog područja iznosi 41% prema 59%
Urbani dio grada definisan je namjenom zemljišta prema Urbanističkom planu Kantona Sarajevo za period 1986.-2015.
- vertikalna razuđenost reljefa (izdvojeni padinski i kotlinski dio grada) dovodi do modifikacije klime i pojave mikroklimе pojedinih dijelova Općine. te utiče iprirodnu ventilaciju, stvaranje jezera hladnog vazduha, inverziju temperature, pojavu toplotnog otoka u užem urbanom dijelu i pojavu lokalnih vjetrova;
- na području Općine Centar registrovano je 41 dobro prirodne baštine.
najviši stepen bioraznolikosti u Općini Centar zabilježen je na području Spomenik prirode Skakavac (površinom od 1430,70 ha zalazi na teritorij i općina Stari Grad, Vogošća i Ilijaš), sa više od 1.500 vrsta viših biljaka, krupne divljači, ptica te dobro očuvanim šumskim ekosistemima SP Skakavac.
Na području SP Skakavac uspostavljena je zabrana lova, a registrovano lovište je lovište Bukovik koje se nalazi na području Općine Centar i koje koristi Lovačko društvo "Sarajevo"
Urbana područja i gradska naselja u Općini Centar, karakteriše tercijarni tip ekosistema koji su pod stalnim antropogenim pritiscima koji vode ka njihovoj degradaciji.
Pored zona zaštite SP Skakavac, u teritorij Općine Centar ulazi i izdvojena I zona sanitarne zaštite Peračkog Vrela (11,6 ha).

- površina šuma i šumskog zemljišta na području Općine Centar iznosi 1171,87 ha ili 35,51% od površine Općine. Od toga, u državnom vlasništvu se nalazi 857,48 ha (73,17%) dok je u privatnom vlasništvu 314,39 ha (26,82 %) šume;
- površina javnog zelenila iznosi 551.958 m²; za područje Općine Centar ne postoje jedinstveni podaci o površinama pojedinačnih tipova zelenih površina. Općina Centar ima 10 m² javnog zelenila po stanovniku što je neznatno više od prosjeka za područje Kantona Sarajevo (preporuka Svjetske zdravstvene je minimalno 9m² zelene površine po stanovniku, dok bi idealna površina prema istoj bila bi 50m²);
- vodne resurse čine površinske vode rijeke Miljacke u koju se ulijevaju Koševski potok i potok Sušica koji cijelim svojim tokom prolaze kroz općinu, a trenutno prvenstveno služe kao kolektori sanitarnih voda, koje nisu obuhvaćene sistemom javne kanalizacije, što ugrožava kvalitet ovih površinskih voda. Podzemne vode grada Sarajeva, kao i Općine Centar, pripadaju grupi vodnih tijela „Sarajevsko-Zeničko polje.
- kvalitet zraka je pod uticajem dva najznačajnija izvora emisija u vazduh na području Općine Centar: individualna ložišta (problemi sa neadekvatnom konstrukcijom ložišta, te korištenje nekvalitetnih čvrstih fosilnih energenata) i saobraćaj (oko 150.000 motornih vozila različitih emisionih klasa dnevno saobraća kroz urbano područje Općine Centar). U 2020. godini su dosežane izuzetno visoke dnevne vrijednosti koncentracija sumpordioksida – na pojedinim stanicama i do 15 puta više od dozvoljenih (decembar 2020. godine).

➤ Demografske karakteristike:

- prema popisu stanovništva iz 2013. godine, u općini Centar je evidentirano 55.181 stanovnika, a prema procjeni Federalnog zavoda za statistiku iz 2020. godine, u općini Centar živi 53.333 stanovnika; projekcija broja stanovnika (urađena od strane Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo) za područje općine Centar do 2024. godine iznosi 51.868;
- za ukupan broj stanovnika, identifikovana je slijedeća starosna struktura: stanovnici od 0 do 19 godina (19,3%), od 20 do 39 godina (25,7%), stanovnika od 40 - 54 godina (19,44%), od 55 - 64 godine (14,9%) i preko 65 godina (21%).
Zbog negativnog prirodnog priraštaja, trenda smanjenja broja stanovnika, smanjenja gustine naseljenosti i povećanja salda migracija općina Centar ima tendenciju depopulacije.
- udio urbanog stanovništva u ukupnom stanovništvu čini 96,2% i udio ruralnog stanovništva od 3,8%, s tim da svega 2% stanovništva živi u ruralnom dijelu općine koja čini 59% teritorije.

➤ Društvene karakteristike:

- područje općine Centar Sarajevo sastoji se od 19 mjesnih zajednica;
- u 2020. godini registrovano je 1.871 korisnika zakonskih prava socijalne zaštite te 3.024. korisnika socijalne zaštite prema općinskim pravilnicima socijalnih programa

- broj korisnika boračko-invalidske zaštite je 1.775 – nosioca prava na koje glasi obračun (989 korisnika lične invalidnine i 786 korisnika porodične invalidnine). Pojedini korisnici ostvaruju pravo po dva osnova i to kao korisnici lične i porodične invalidnine.
- na području općine u 2020/2021. godini u funkciji je 10 javnih vrtića (sa ukupnim broj upisane djece 663 raspoređenih u 27 odgojnih grupa) te 8 privatnih vrtića, a obavezni predškolski program pohađalo je 113 djece. Javne vrtiće pohađa 27 djece sa razvojnim i drugim poteškoća.
- na području Općine Centar, egzistira 11 redovnih osnovnih škola (od 92 na području Kantona Sarajevo) koje pohađa 5.721 učenik, raspoređenih u 263 odjeljenja (2.853 dječaka i 2.284 djevojčica), te jedna škola koja se bavi odgojem i obrazovanjem djece sa posebnim potrebama;
- od 40 srednjoškolskih obrazovnih institucija u Kantonu, na području općine Centar je registrovano 14 srednjih škola sa 5288 upisanih učenika u školskoj 20/21. godini;
- opća primarna zdravstvena zaštita putem JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo pruža usluge stanovništvu na 14 lokaliteta uz prosječnu udaljenost korisnika od lokaliteta je 0,8 km. Osim primarne, pruža i usluge specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite;
- oistem organizacije sporta na području Općine Centar implementira se preko sportskih društava, sportskih saveza i organizacije za podršku sportu (javne ustanove i institucije u oblasti sporta). Najznačajnijim sportskim objektima na području Općine Centar upravlja JU Centar za sport i rekreaciju (Stadion "Asim Ferhatović Hase" sa atletskom stazom, dva pomoćna fudbalska terena, pet teniskih terena, objekt FIS-a sa igralište), Atletski klub Sarajevo (četiri teniska terena, atletski poligon), JU Centar Skenderija (Centar "Skenderija"), Centar Zetra (ZOI 84 "Zetra", golf teren Slatina) i Fakultet sporta i tjelesnog odgoja. Sportske plohe raspoređene su po mjesnim zajednicama na 32 mikrolokacije;
- u skladu sa Odlukom o načinu odabira projekata nevladinih organizacija po LOD metodologiji („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 10/18) unaprijeđeno je transparentno finansiranje projekata civilnog društva i saradnja s civilnim društvom;
- u okviru najznačajnijih objekata kulturno istorijske baštine, registrovan je 41 nacionalni spomenik i peticije na području općine Centar.

➤ karakteristike javne infrastrukture:

- saobraćajna infrastruktura: ukupna dužina cesta 129,84 km od čega su magistralne ceste (8,67 km), regionalne ceste (6,17 km), lokalne ceste (77,5 km) i nekategorisane ceste (37,5 km). Evidentirano je najveće dnevno saobraćajno opterećenje na glavnim gradskim longitudinalama (pravac istok – zapad) te na području Skenderije i od ulice Alipašina prema Zetri.
- na području Općine Centar, javni gradski prevoz putnika u sklopu GRAS-a se sastoji od ukupno 33 linije, i to 15 autobuskih linija, 8 minibuskih linija, 5 trolejbuskih linija, 5 tramvajskih linija.

Na području Općine Centar nalazi se ukupno 90 stajališta za gore navedena četiri vida prevoza, i to: 43 autobuska stajališta, 30 minibuskih stajališta, 10 trolejbuskih stajališta, 7 tramvajskih stajališta.

- elektroenergetska infrastruktura i energetika:

Na području općine Centar nalaze se dvije vrste elektro mreže: srednjonaponska mreža (167 km) i niskonaponska mreža (372,5 km).

Prema pregledu potrošnje električne energije u domaćinstvima na području općine Centar Sarajevo bilježi se konstantan rast u period 2018.-2020. godine

Ukupna potrošnja prirodnog gasa raste s godinama i taj se rast pripisuje povećanoj potrošnji u velikoj privredi. Specifična potrošnja prirodnog gasa po glavi stanovnika u Općini Centar je duplo veća u odnosu na potrošnju u BiH.

Potrošnja čvrstih goriva (ugalj i ogrjevno drvo), je procjenjena na 7.259.116 kWh (ugalj) za sektor javnih zgrada na području Općine, 7.563.290 kWh (ugalj) za zgrade namijenjene za stanovanje i 110.089.129 kWh (ogrjevno drvo) za zgrade namijenjene za stanovanje. Specifična potrošnja čvrstih goriva na području Općine Centar je 2.263,7 kWh/stanovniku.

Na području Općine Centar trenutno je instalirano 147 kotlovnica od kojih je 13 slobodnostojećih, dok su ostale 34 kotlovnice krovne izvedbe.

Od obnovljivih izvora energije na području Općine Centar postoje određeni potencijali biomase, solarne energije i niskotemperaturnih izvora energije.

- sistem vodosnabdjevanja i kvaliteta vode za piće.

U okviru centralnog vodovodnog sistema na prostoru Općine Centar ima ukupno 10 rezervoara, od kojih je najveći rezervoar Skenderija, sa zapreminom od 8275 m³, koji snabdijeva značajan centralni dio Općine.

Ukupni akumulacioni prostor postojećih rezervoara iznosi 19.595 m³, a starost rezervoara je u rasponu od 40 do 123 godine.

KJKP ViK pruža usluge javnog snabdijevanja pitkom vodom za oko 95% stanovništva Općine Centar, uključujući i 33278 vodomjernih mjesta koji se odnose na privredne subjekte.

Riješeno je sistemsko vodosnabdijevanje naselja Nahorevo, Nahorevska Brda, Muharemovići i Selja. koji koristi vodni resurs izvorišta Klanice koji se nalazi na teritoriji Općine Stari Grad.

Na području općine, kao i u cijelom javnom sistemu vodosnabdijevanja Kantona prisutno je izrazito rasipanje vodnih resursa, a zbog velikih gubitaka u mreži (gubici vode u vodovodnoj mreži dostižu vrijednosti do 70% u 2020. godini koji nisu samo tehničke prirode, nego i zbog ilegalnih priključaka, kojih u Općini Centar ima 1348.

Voda u javnom sistemu vodosnabdijevanja općine odgovara Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće. Voda na izvorištima je prema fizičko-hemijskim parametrima zdravstveno ispravna, a do odstupanja dolazi jedino radi povećanja vrijednosti parametara mutnoća na vrelima (Uroševu i Vode).

Izvorišta Mrkovići, Nahorevo Stijene i Kokorevac ugrožena su ljudskom aktivnošću, te je potrebno preduzeti hitne mjere zaštite prostora prihranjivanja ovih izvora.

- sistem odvodnje i tretmana otpadnih voda

Nivo pokrivenosti stanovništva uslugom odvodnje i tretmana otpadnih voda centralnim javnim sistemom na području Općine Centar iznosi 80%.

Centralni javni sistem za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda (kanalizaciona mreža) je star preko 50 godina.

Dužina kanalizacione mreže u Općini Centar iznosi 270 km, broj registrovanih korisnika 31.612, a broj ilegalnih priključaka 1.289.

Otpadne vode stanovništva na području Općine Centar koje nisu obuhvaćene javnom kanalizacijom se ulijevaju u rijeku Miljacku preko njenih pritoka, Koševskog potoka (kroz koji prolazi fekalni gradski kolektor i prolaz kroz naselje Nahorevo koje u cjelosti nema izgrađenu javnu kanalizaciju) i potok Sušica.

- infrastruktura za upravljanje otpadom:

količina proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku smanjila sa 1,40 kg/st./dan u 2015. na 1,02 kg/st./dan u 2018., što predstavlja pozitivan trend

Procenat pokrivenosti uslugom prikupljanja i odvoza otpada na području Općine Centar iznosi 99% pri čemu samo područja Nahorevska brda i dio Kromolja (prema Nahorevskom brdu) nisu pokrivena uslugom KJKP Rad

Na području Općine Centar nema registrovanih odlagališta komunalnog otpada. Sav prikupljeni komunalni otpad sa područja Općine Centar odlaže se na regionalnoj deponiji Smiljevići.

Za prikupljanje komunalnog otpada sa javnih površina koriste se ulične korpe kod kojih je za 965 posuda evidentiran neki vid oštećenja (oštećeno tijelo posude, nedostaje poklopac, točak i dr.).

Na području Općine evidentirano je ukupno 385 lokacija za komunalnu infrastrukturu za upravljanje otpadom i to: 309 kontejnerskih mjesta, 61 lokacija na kojima su izgrađene niše (jedna lokacija niše sa posudama za selektivno prikupljanje otpada), 1 lokacija podzemnog zelenog otoka, 1 lokacija na kojoj su postavljene posude zvono, i 13 lokacija sa korpama i preskontejnerima (koji služe za prikupljanje otpada od privrednih subjekata).

➤ Makroekonomske i privredne karakteristike:

- struktura privrede ukazuje da se radi o privredi razvijenog tipa sa značajnim učešćem tercijarnog i kvartalnog sektora. To je posljedica pozicije Općine Centar u političkom i administrativnom sistemu F BiH i BiH. Na području općine Centar su sjedišta upravnih i administrativnih tijela, velikih kompanija, banaka, predstavništava stranih i domaćih firmi, međunarodnih organizacija, naučnih, obrazovnih i zdravstvenih institucija.
- konkurentne prednosti općine Centar odnose se na lokacijske prednosti u području poslovnih i javnih usluga usmjerenih na visoku dodatnu vrijednost;
- Kantonu Sarajevo, kao ekonomski najrazvijenijoj oblasti Bosne i Hercegovine, najveći BDP ostvaruju općine Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad.

U općini Centar ostvaren je BDP u vrijednosti od 2,75 milijarde KM (2019. godina) uz evidentan pad BDP-a u 2020. godini i to u svim općinama Kantona Sarajevo i to do 6%.

Iako je zabilježen pad, BDP/pc općine Centar je 2,9 puta veći prosjeka BDP/pc Kantona i preko 4,9 puta veći od prosječno ostvarenog BDP/pc u Federaciji BiH;

- općina Centar u razdoblju 2018.-2020. godine bilježi povećanje broja zaposlenih, uz zabilježeni pad u 2020. godini koji je rezultat prekida svih aktivnosti, pa tako i ekonomskih, što je posljedica pandemije COVID-19. Broj zaposlenih u 2018. godini iznosio je 20.293 zaposlenih, a nakon toga u 2019. godini bilježi se značajan skok na 20.525, dok je broj zaposlenih u 2020. godini pao na 19.799, što je pad na godišnjoj razini od 799 osoba;
Ukupan broj zaposlenih u 2020. godini bilježio je blagi rast djelatnosti prerađivačke industrije, zatim rast u sektoru informacija i komunikacije, te zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.
Značajan pad u broju zaposlenih zabilježen je u gotovo svim ostalim djelatnostima, a svakako je najizraženiji u hoteljerstvu i ugostiteljstvu, trgovini, prevozu.
- Analiza kvalifikacione strukture nezaposlenih osoba koja se vode na evidenciji filijale općina Centar u 2020. godini pokazala je da je najveći broj nezaposlenih lica sa srednjom stručnom spremom (2.417 zatim nekvalifikovanih radnika (1.526), kvalifikovanih radnika (1.460) i veoma visok broj nezaposlenih sa VSS (1522). Podaci navode na zaključak kako su sve obrazovne kategorije bilježile značajan rast nezaposlenosti.
Problem je dugoročna nezaposlenost, jer oko 17,6% nezaposlenih traži posao između jedne do tri godine, a 57,5% preko 3 godine.
Veliki problem predstavlja i nepovoljna dobna struktura nezaposlenih osoba i složen položaj mladih u dobi 15-24 godine koji nisu u procesu obrazovanja i nisu zaposleni, kao i osoba starosti iznad 45 godina, koji teško pronalaze zaposlenje.
- Prosječna neto-plata isplaćena u KS u 2020. godini iznosila je 1.179 KM i najveća je neto-plata u poređenju sa neto-platama u ostalim kantonima Federacije BiH, a veća je od prosječne neto-plate u Federaciji BiH za 20,9% ili 199 KM. Najveća prosječna plata u 2020. godini u KS registrovana je na području općine Centar i iznosila je 1.381 KM, što je za oko 19% više od prosječne plate na nivou Kantona.
- Broj registrovanih poslovnih subjekata na području općine Centar u 2020. godini je 9.799 (24,76% u Kantonu). Od navedenog broja 5.467 su pravna lica, 1.653 poslovne jedinice u sastavu pravnih lica i 2.679 fizičkih lica – obrtnika.
Broj preduzeća na 1000 stanovnika je 183,7
- izvoz općine Centar učestvuje u ukupnom izvozu FBiH sa 3% i sa 26% u izvozu Kantona Sarajevo.
Uvoz općine Centar učestvuje u ukupnom uvozu FBiH sa 5,8%.
Procenat pokrivenosti uvoza izvozom u 2020. godini u Općini Centar iznosi 51,9%, Općina Centar ima nisku stopu pokrivenosti uvoza izvozom, odnosno izražen trgovinski deficit, praćen niskom konkurentnošću domaćih proizvoda na međunarodnom tržištu i nedovoljno uređenim uslovima poslovanja. U izvozu nije dovoljno zastupljena finalizacija proizvoda, kako bi se kreirala dodatna vrijednost. Pored toga, uočeno je i smanjenje investicija.

Preko 80% izvoza ostvaruju kompanije u sektoru prerađivačke industrije, a potom sektora informacija i komunikacije;

Sa učešćem od oko 30% u ukupno ostvarenom prihodu značajnih privrednih subjekata (aktivnih pravnih lica) koja su registrirana na teritoriji općine Centar, djelatnost trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala spada u bitne djelatnosti za razvoj ove općine.

- Na području općine Centar djeluje više značajnih kompanija koje su razvile infrastrukturu neophodnu za razvoj IT sektora, kao što su NETWORKS, HUB 387, Mistral, MOSAIC i sl.
- Na području općine Centar je jedna poslovna zona: PZ Šip površine 82.714 m²
- Općina Centar učestvuje u ukupnom broju poljoprivrednih gazdinstava u Kantonu sa 8,7% dok prosječno poljoprivredno gazdinstvo ima 2,7 puta manje resurse poljoprivrednog zemljišta od prosjeka Kantona (Općina Centar 0,8 ha, Kanton 2,2 ha).

U skladu sa navedenim pokazateljima, a prema osnovnim indikatorima razvijenosti, općina Centar se smatra najrazvijenijom u FBiH⁶ (nisu zabilježene značajane promjene pokazatelja u odnosu na prethodne godine, s tim da se razlika u odnosu na drugorangiranu općinu Novo Sarajevo neznatno povećala):

Naziv	Prihod od poreza na dohodak pc 2020	Stepen zaposlenosti 2020	Kretanje stanovništva 2013-2020	Učešće starog stanovništva 2020	Stepen obrazovanja radne snage 2020	Indeks 2020	Rang	Grupa
Centar Sarajevo	4,01	4,10	0,86	0,78	1,27	2,37	1	I

Navedeni i drugi pokazatelji, pored općeg značaja, bitni su i zbog toga što se koriste prilikom određivanja omjera prihoda od indirektnih poreza (pdv-a) koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo.

Također, konstatni zahtjev koji se postavlja odnosi se na provođenje reformi i poduzimanje dodatnih mjera za dinamiziranje privrednog razvoja (uspostavljanje stimulativnog privrednog ambijenta, obezbjeđenje realizacije investicionog ciklusa, podsticanje izvoza proizvoda i usluga u cilju smanjenja deflacione i osiguranja privredne i opšte stabilnosti i dovođenje ukupne javne potrošnje u realne okvire).

U tu svrhu, trebalo bi nastaviti i povećati i mogućnosti korištenja sredstava viših nivoa vlasti, a posebno (zbog ograničene raspoloživosti lokalnih sredstava) različitih međunarodnih i evropskih fondova što bi podrazumijevalo realnije i potpunije planiranje projekata te očekivane pozitivne efekte učešća Općine Centar u više projekata koji imaju za cilj poboljšanje uslova za investiranje, smanjenje opterećenja privrede i privlačenje investicija.

⁶ Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH za 2020. godinu (Federalni zavod za programiranje razvoja, juni, 2021. godine

To podrazumijeva i ispunjenje zakonske obaveze aktivnog sudjelovanja u pripremi Programa javnih investicija Kantona Sarajevo kao instrumenta planiranja koji treba osigurati bolje korištenje sredstava budžeta i efikasniji pristup ostalim izvorima za višegodišnje finansiranje projekata.

Uvažavajući identificirane eksterne i interne faktore uticaja, Nacrtom Strategije razvoja općine Centar za period 2021.-2027. godine, definisani su:

Vizija općine Centar Sarajevo:

„Općina Centar je središte znanja, inovacija, sa osiguranim pretpostavkama zelene ekonomije, kvalitetom standarda stanovništva po principu razvoja evropskih urbanih središta.“

Općina Centar je:

- ✓ konkurentna i privlačna za investitore
- ✓ prepoznatljivog identiteta
- ✓ centar znanja i nove ekonomije zasnovane na znanju, inovacijama i kreativnosti
- ✓ centar finansijskog, trgovačkog i uslužnog poslovanja
- ✓ centar poslovnog i kulturnog turizma
- ✓ ambijetalno uređena i atraktivna
- ✓ spoj visokog urbanog razvoja i ruralnog razvoja
- ✓ prepoznatljiva na kulturnoj mapi Evrope
- ✓ lokalna zajednica sa rekonstruisanim i modernizovanim mrežama tehničke i socijalne infrastrukture
- ✓ zdravstveni centar
- ✓ sportski i kulturni centar
- ✓ mjesto ugodnog i zdravog življenja sa osnaženim i razvijenim institucionalnim i kadrovskim kapacitetima za upravljanje razvojem

Iz definisanih strateških fokusa:

- *Ubrzan ekonomski razvoj*
- *Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj u skladu sa EU standardima*
- *Smanjenje pritisaka na okoliš*
- *Efikasno funkcionisanje javnog sektora*

utvrđeni su strateški ciljevi:

- *Digitalizirana i konkurentna poduzetnička, infrastruktura za proizvode i usluge veće dodane vrijednosti*
- *Unapređeni, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi*
- *Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije*

Na osnovu strateških ciljeva definisani su strateški prioriteti te programi (mjere) za ostvarenje strateških ciljeva i prioriteta, a koji trebaju biti identični programima definisanim u DOB- u.

Imajući u vidu da su u tabelarnom pregledu prioriteta DOB-a prikazane samo mjere za koje su identificirani projekti sa procijenjenim finansijskim učinkom u periodu 2023-.2025. godine, u ovom dijelu dokumenta su prikazane sve identificirane mjere u Nacrtu Strategije razvoja općine Centar za period 2021.-2027. godine:

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	PROGRAM MJERA	
		ŠIFRA PROGRAMA / MJERE = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	NAZIV PROGRAMA / MJERE
Digitalizirana i konkurentna poduzetnička infrastruktura za proizvode i usluge veće dodane vrijednosti	Kreiranje povoljnog poslovnog ambijenta/business friendly city	1.1.1.	Unapređenje lokalnih kapaciteta koji će doprinijeti pojednostavljenju i ubrzanju administrativnih procedura vezanih za registrovanje biznisa
		1.1.2.	Unapređenje svih servisa prema investitorima, prije investicije, u toku investicije i nakon investicije/ after care
	Podrška sektoru preduzetništva (postojećim MSP, obrtima i start up biznisima)	1.2.1.	Razviti mehanizame efikasnog finansiranja poslovnih subjekata
		1.2.2.	Sistemske unapređenje preduzetničke infrastrukture i pratećih servisa
		1.2.3.	Unapređenje vještina o poduzetništvu
		1.2.4.	Unapređenje mentoringa za podržane biznise
	Privlačenje investicija	1.3.1.	Kreirati on line bazu svih brownfield i greenfield investicionih prilika sa svim parametrima koji interesuju investitore
		1.3.2.	Unaprijediti promociju brownfield-greenfield lokacijskih prilika
		1.3.3.	Unaprijediti promociju sektorskih/ u pojedinim nišama/investicionih prilika, prije svega u turizmu, IT sektoru i kreativnim industrijama
	Osigurati dostupnost digitalnih dostignuća	1.4.1.	Unapređivati digitalne vještine stanovništva, koje su u skladu sa potrebama tržišta rada putem formalnog i neformalnog obrazovanja
		1.4.2.	Razviti programe podrške razvoju IT sektora
	Razvoj programa razvoja ruralnog područja	1.5.1.	Podrška diversifikaciji privrednih aktivnosti u ruralnom području
		1.5.2.	Razvoj ruralne infrastrukture i dostupnosti javnih usluga u ruralnim područjima
		1.5.3.	Podrška razvoju ruralnog turizma sa osloncem na Spomenik prirode Skakavac
	Podrška razvoju kulturnog i poslovnog turizma	1.6.1.	Institucionalno povezivanje sektora kulture i umjetnosti sa turističkim sektorom
		1.6.2.	Podrška organizaciji i unapređenju sajamskih i kongresnih manifestacija
		1.6.3.	U saradnji sa drugim akterima unapređivanje upravljanja turističkom destinacijom
Unapređenje kapaciteta za privlačenje sredstava iz EU fondova i drugih međunarodnih i domaćih izvora	1.7.1.	Razvoj i implementacija projekata od značaja za razvoj Općine sufinansirani iz EU fondova i drugih finansijskih izvora	
UnapređenI, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unaprijediti kvalitet formalnog i neformalnog obrazovanja	2.1.1.	Povećati obuhvat djece u ustanovama predškolskog odgoja
		2.1.2.	Podržati unapređenje nastavnih i vannastavnih programa u osnovnim i srednjim školama (sa posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom
		2.1.3.	Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	PROGRAM MJERA	
		ŠIFRA PROGRAMA / MJERE = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	NAZIV PROGRAMA / MJERE
		2.1.4.	Razviti i podržati programe prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja u neformalnom obrazovanju
		2.1.5.	Podrška učenicima i studentima u obrazovnom procesu
		2.1.6.	Stipendiranje i dodjela nagrada najboljim učenicima i studentima
	Unaprijediti dostupnost, efikasnost i kvalitet zdravstvenih usluga	2.2.1.	Razviti programe prevencije bolesti i zaštite, zdravlja stanovništva
		2.2.2.	Pripremiti planove pripravnosti za određene javno zdravstvene prijetnje
		2.2.3.	Podrška razvoju zdravstvene infrastrukture i u nabavci neophodne medicinske opreme
	Podrška unapređenju uslova za bavljenje rekreativnim sportskim aktivnostima za sve dobne skupine	2.3.1.	Održavanje i unapređenje sportske infrastrukture u vlasništvu Opštine Centar
		2.3.2.	Podrška sportskim aktivnostima za sve dobne uzraste u cilju zdravog življenja i socijalne inkluzije
		2.3.3.	Unapređenje promocije usmjerene prema građanima sa ciljem omasovljenja bavljenja sportskim aktivnostima
		2.3.4.	Podrška sportskim udruženjima u organizovanju trenažnih procesa i takmičarskih aktivnosti
		2.3.5.	Podrška istaknutim sportistima i talentovanim pojedincima u amaterskim nekomercijalnim sportovima
	Posticanje modela kulture prilagođenog potrebama svih generacija općine Centar	2.4.1.	Podrška razvoju infrastrukture namjenjene kulturnim sadržajima
		2.4.2.	Podrškama ustanovama i pojedincima za projekte iz oblasti kulture i umjetnosti
		2.4.3.	Podrška vjerskim ustanovama
	Unapređenje standarda u oblasti socijalne zaštite i inkluzije/uključivanja	2.5.1.	Uključivanje socijalno osjetljivih osoba/učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
		2.5.2.	Razvoj programa podrške boračkoj populaciji
		2.5.3.	Radno osposobljavanje i školovanje socijalno osjetljivih osoba i manjinskih grupa
		2.5.4.	Razvoj socijalnih usluga neposrednim korisnicima
		2.5.5.	Razvoj institucionalnih i vaninstitucionalnih oblika socijalne zaštite
		2.5.6.	Ažuriranje socijalne karte stanovništva na području opštine Centar u cilju transparentnosti, kvaliteta i održivosti socijalnih davanja
		2.5.7.	Unapređenje uslova aktivnog življenja za osobe treće dobi
		2.5.8.	Poboljšanje položaja žena
		2.5.9.	Ažurirati program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite
		2.5.10.	Održavanje stambenog fonda za rješavanje stambenih potreba građana
	Unapređenje položaja mladih	2.6.1.	Podrška stambenom zbrinjavanju mladih
		2.6.2.	Razvoj podsticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	PROGRAM MJERA	
		ŠIFRA PROGRAMA / MJERE = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	NAZIV PROGRAMA / MJERE
		2.6.3.	Razvoj svijesti mladih o značaju kreativnog provođenja slobodnog vremena i pružanje podrške mladim u organizaciji kulturnih i sportskih aktivnosti i događaja
	Razvoj partnerstva sa organizacijama civilnog društva OCD	2.7.1.	Finansiranje projekata koji su u skladu sa ciljevima Opštine
	Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	2.8.1.	Podrška edukativnim programima o sistemu javne bezbjednosti, prevenciji i načinima na koje građani mogu doprinijeti poboljšanju bezbjednosnog stanja
		2.8.2.	Prevenција maloljetničke delikvencije u saradnji sa nadležnim institucijama i nevladinim sektorom
Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije	Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Opštine	3.1.1.	Izrada nove i inoviranje postojeće prostorno - planske dokumentacije (RP i UP)
		3.1.2.	Prenos zemljišta za realizaciju planova
		3.1.3.	Sprečavanje bespravne izgradnje
	Unapređenje energijske efikasnosti	3.2.1.	Sufinansiranje utoplјavanja zgrada i individualnih objekata
	Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	3.3.1.	Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području Opštine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
		3.3.2.	Opremanje kanalima za odvodnju oborinskih voda padinskih dijelova Opštine, u cilju sprječavanja bujica i saniranja klizišta
		3.3.3.	Uređenje vodotokova
	Unapređenje i integralno upravljanje otpadom i sistem cirkularne ekonomije	3.4.1.	Planiranje i uređenje lokacija za selektivno prikupljanje otpada
		3.4.2.	Povećanje stepena reciklaže otpada
	Razvoj nove i unaprijeđenje postojeće saobraćajne infrastrukture	3.5.1.	Rekonstrukcija postojeće saobraćajne infrastrukture prema usvojenim planovima
		3.5.2.	Izgradnja podzemnih garaža
	Uređenje, infrastrukturno opremanje i zaštita javnih prostora	3.6.1.	Hortikulturno uređenje, održavanje i opremanje parkovskih i drugih zelenih površina
		3.6.2.	Uređenje i održavanje drugih javnih prostora (ulice, mostovi, trgovi, spomenici, fontane, šetnice, javna rasvjeta)
	Povećati otpornost na krize	3.7.1.	Poboljšati funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća
		3.7.2.	Osigurati zaštitu i funkcionisanje kritične infrastrukture

Navedene mjere će trebati kroz trogodišnje i godišnje planove rada (i DOB kao finansijski okvir budžetskih sredstava) prevesti u konkretne projekte i aktivnosti i usklađivati sa godišnjim budžetima.

Izvori informacija potrošačkih jedinica Općine i procedura pripreme DOB-a Općine Centar Sarajevo za period 2023.-2025. godine

Za pripremu podataka za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2023.-2025. godine, Služba za finansije je, dana 14.04.2022. godine, dostavila Instrukcije 1. potrošačkim jedinicama (općinskim službama) u skladu sa rokom utvrđenim Budžetkim kalendarom Općine.

Službama su dostavljeni:

- Budžetski kalendar za donošenje Budžeta 2023. godine,
- Smjernice općinskim službama za pripremu budžetskih dokumenata,
- Instrukcija broj 1. za pripremu radnih tabela za Dokument okvirnog budžeta Općine za 2023.-2025. godinu (DOB),
- radne tabele (prema nadležnostima i odgovornostima službi) za pripremu podataka za DOB Općine 2023.-2025. godine:
 - procjena prihoda sa početnim projekcijama iz DOB-a 2022.-2024. godine
 - zahtjevi / potrebna sredstva za projekte službi sa početnim projekcijama iz DOB-a 2022.-2024. godine (prema programskoj klasifikaciji budžetskih izdataka sa zahtjevom za povezivanje budžetskih projekata sa strateškim ciljevima, operativnim ciljevima te očekivanim učincima programa /projekata koji se očekuju u narednom trogodišnjem periodu, a na bazi indikatora koji su definisani u strateškim dokumentima.
 - zahtjevi / potrebna sredstva za administrativne troškove Službe (za službe u čijoj nadležnosti su i troškovi u administrativnom programu

U skladu sa navedenim, ali i s ciljem otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, Instrukcija je i ove godine sadržavala i preporuku da je potrebno dokumentirati izvore informacija (zahtjeve, analize, zakonski osnov) na osnovu kojih službe pripremaju prijedloge za budžetske dokumente te dostaviti parametre za mjerenje učinaka s obzirom na to da se Izjavom o fiskalnoj odgovornosti dokazuje zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično trošenje budžetskih sredstava i poštivanje budžetskih principa participativnosti, transparentnosti, efikasnosti i ekonomičnosti, odnosno da je potrebno dati obrazloženje za podatke koji se odnose na mjerenje učinaka programa, a koji se ne mogu dostaviti u skladu sa budžetskim instrukcijama.

Primljeni podaci su sumirani uz dodatne neposredne konsultacije sa službama te usklađeni sa procijenjenim prihodima i izvorima sredstava po godinama.

Nakon analize dobijenih podataka od službi (potrošačkih jedinica), ponovo su se mogli konstatirati slijedeći nedostaci i problemi u definisanju budžetskih prioriteta:

- da je većina projekata koji su se kontinuirano realizirali u prethodim godinama planirana i za naredni budžetski period,
- da se kao bazna godina za utvrđivanje potrebnih sredstava koristila 2022. godina iako je Instrukcijom istaknuto da tekuća godina obuhvata i dio prenesenih sredstava prethodne godine, te da se procjene za period 2023.-2025. godine trebaju bazirati isključivo na procjeni potrebnih tekućih sredstava za te godine;

- da se u dijelu dostavljenih prijedloga ne iskazuju mjere učinka i njihove ciljane vrijednosti za programe i ostale relevantne informacije koje se odnose na ciljeve i aktivnosti programa.
- da finansijski zahtjevi (posebno za kapitalne projekte) ne uvažavaju vremensku dinamiku realizacije projekata, a samim time i vremenski okvir za planiranje potrebnih finansijskih sredstava.

Navedeni nedostaci ulaznih podataka (budžetski zahtjevi bez obrazloženja, nepostojanje analize programske strukture budžeta, nerazvijenost sistema upravljanja učinkom koji trebaju osigurati prioritete potrošnje pri raspodjeli ograničenih sredstava, nedovoljna uključenost rukovodećeg kadra u proces planiranja, nerealni zahtjevi čije finansiranje prevazilazi okvir raspoloživih budžetskih sredstava), predstavljat će i dalje polaznu osnovu za nastojanja da se unaprijedi ova faza budžetskog ciklusa s ciljem osiguranja kvalitetnijih i potpunijih inicijalnih zahtjeva za budžetskim sredstvima.

Pored Smjernica općinskim službama za planiranje budžetskih dokumenata Općine Centar Sarajevo koje su donesene 2021. godine, kao privremena mjera s ciljem poboljšanja procesa planiranja, a do definiranja nove procedure donošenja budžetskih dokumenata, kao i saradnje u okviru projekta Ozon – otvorene i odgovorne općine 2021 u saradnji sa Institutom za razvoj i evropske integracije, cilj je usmjeravati proces planiranja budžetskih dokumenata prema korištenju SMART metodologija EU. To znači da:

- projekti budu specificirani u smislu potrebnih resursa za izvođenje projekta,
- definisanje problema kojim će se projekat baviti, koliko ljudi će se njime baviti i njihove dužnosti kao i trajanje projekta,
- projekti moraju imati mjerljiv ishod, u smislu broja osoba kojima je projekat pomogao ili pružio podršku,
- cilj mora biti mjerljiv, kako bi se moglo opravdati pokretanje projekta,
- ciljevi moraju biti dostižni i realni, inače projekat nije moguće realizovati. Nerealni ciljevi postavljeni u startu projekta će dovesti do problema oko realizacije projekta,
- vremenski određeni projekti, u smislu njihovog trajanja i fazne implementacije omogućuju lakše praćenje realizacije (bit će lakše prezentirati projekte i EU i generalno lakše pratiti i pravdati sredstva).

Iako programsko budžetiranje nije još uvijek zakonska obaveza za jedinice lokalne samouprave cilj je unaprijediti procese odlučivanja i izbora budžetskih prioriteta.

Projekcija prihoda i izdataka Općine Centar Sarajevo

Projekcija prihoda

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda.

Projekcija prihoda data je na bazi postojećih propisa na državnom, federalnom i kantonalnom nivou, kao i općinskih odluka, pri čemu je i dalje potrebno konstatovati da i dalje ne postoji propis o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona Sarajevo.

Obaveze utvrđene Presudom Ustavnog suda Federacije BiH od 12.10.2010. godine potvrđene i rješenjem Ustavnog suda od 24.05.2011. godine (obaveza kantona da usaglase zakone u propisanim rokovima, izvrše prenos poslova i nadležnosti na jedinice lokalne samouprave) nisu izvršene.

Ukupno projicirani tekući prihodi u narednom trogodišnjem nivou manji su u odnosu na plan tekućih prihoda 2022. godine najvećim dijelom kao rezultat manje planiranih prihoda od zemljišnih naknada te namjenskih transfera drugih nivoa vlasti.

U tabeli procjene prihoda za period 2023.- 2025. godinu iskazani su samo tekući prihodi (bez procjene neutrošenih sredstava iz prethodne godine):

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	I+II UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA	64.650.000	36.600.000	37.060.000	38.060.000
700000	I PRIHOD I PRIMICI TEKUĆEG PERIODA	44.873.535	36.600.000	37.060.000	38.060.000
710000	PRIHODI OD POREZA	14.438.000	15.667.000	15.909.000	16.455.000
714000	Porez na imovinu	7.150.000	7.950.000	7.950.000	7.900.000
714111	Porez na imovinu	1.650.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
714121 714131	Porez na promet nepokretnosti i porez na nasljeđe i poklone	5.500.000	5.750.000	5.750.000	5.700.000
716000	Porez na dohodak	700.000	700.000	710.000	720.000
716100	Porez na dohodak	700.000	700.000	710.000	720.000
717000	Prihodi od indirektnih poreza	6.588.000	7.017.000	7.249.000	7.835.000
717114	Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja auto cesta i drugih cesta u FBiH	335.000	340.000	350.000	362.000
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju direkcijama za ceste	895.000	955.000	987.000	1.069.000
717141	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave	5.358.000	5.722.000	5.912.000	6.404.000
720000	NEPOREZNI PRIHODI	21.580.987	17.763.000	18.221.000	18.685.000
721000	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	5.497.500	6.626.000	7.116.000	7.627.000
721112	Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih honorara	5.000	3.000	3.000	3.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
721121	Prihodi od iznajmljivanja imovine-zemljište	250.000	300.000	280.000	280.000
721122	Prihodi od iznajmljivanja imovine-poslovni prostori	4.900.000	6.000.000	6.500.000	7.000.000
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine- HUB (poduzetnički centar)	3.500	5.000	5.000	6.000
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine-skloništa	38.000	40.000	45.000	50.000
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine - Olimpijski stadion "Asim Ferhatović Hase"	48.000	48.000	48.000	48.000
721210	Prihodi od kamate za depozite u banci	51.000	50.000	45.000	40.000
721229	Ostali prihodi od zakupa - stanovi	35.000	60.000	70.000	80.000
721229	Ostali prihodi od zakupa	40.000	15.000	15.000	15.000
721239	Ostali prihodi od imovine	120.000	100.000	100.000	100.000
721611	Prihodi od privatizacije stanova i poslovnih prostora	7.000	5.000	5.000	5.000
722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	12.831.487	7.862.000	7.830.000	7.733.000
722321	Komunalne općinske takse	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
722431	Naknada za dodijeljeno zemljište	150.000	150.000	120.000	120.000
722433	Prihodi od naknade za uređenje zemljišta	1.500.000	500.000	500.000	400.000
722435	Naknada po osnovu prirodnih pogodnosti - renta	7.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
722436	Naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina	250.000	250.000	250.000	250.000
722442	Naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa	60.000	60.000	60.000	65.000
722449	Ostale općinske naknade - naknade za korištenje cestovnog pojasa	80.000	80.000	80.000	80.000
722460	Naknada za zauzimanje javnih površina	1.300.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
722465	Naknada za postavljanje reklama na fasadama	120.000	120.000	120.000	120.000
722510	Ostale općinske naknade- naknade za korištenje podataka i usluga katastra	65.000	65.000	65.000	65.000
722611	Ostale općinske naknade-vjenčanja i ovjere na terenu	20.000	20.000	25.000	25.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima - provizija od prodaje kantonalne administrativne takse i pristup informacijama	10.000	10.000	10.000	10.000
722700	Neplanirane uplate-uplate investitora za UP i RP	50.000	50.000	50.000	48.000
722700	Neplanirane uplate-prihodi	226.487	57.000	50.000	50.000
722530	Prihodi od posebnih naknada za ceste	485.000	485.000	485.000	485.000
722531	Naknada za upotrebu puteva za vozila pravnih osoba	160.000	160.000	160.000	160.000
722532	Naknada za upotrebu puteva za vozila građana	325.000	325.000	325.000	325.000
722580	Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	2.750.000	2.750.000	2.750.000	2.800.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
722581/ 719114	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto plaće	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.550.000
722582/ 719115	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto primitaka po osnovu druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada	250.000	250.000	250.000	250.000
723000	Novčane kazne	17.000	40.000	40.000	40.000
723131 723133	Novčane kazne po općinskim propisima	12.000	30.000	30.000	30.000
723139	Ostali prihodi	5.000	10.000	10.000	10.000
730000 740000	TRANSFERI I DONACIJE	7.184.548	1.970.000	1.730.000	1.720.000
731121	Transfer od međunarodnih organizacija - Međunarodna organizacija rada za projekt Centar poduzetništva	457.500	0	0	0
731121	Transfer od međunarodnih organizacija - projekt ArheoDunav	150.000	0	0	0
731121	Transfer od međunarodnih organizacija - projekt Priroda za oporavak - Skakavac	235.800	0	0	0
731121	Transfer od međunarodnih organizacija - projekt Održiva integracija stranaca sa statusom međunarodne zaštite	4.848	0	0	0
732111	Tekući transfer BiH - Centralna izborna komisija	70.000	0	0	0
732112	Tekući transferi od FBiH - Fond za zaštitu okoliša (sufinansiranje projekata)	141.400	0	0	0
732112	Tekući transferi od FBiH - jednokratna finansijska pomoć Budžetu	100.000	0	0	0
732114	Tekući transferi od Kantona - za prevoz učenika	160.000	160.000	220.000	220.000
732114	Tekući transferi od Kantona - za tekuće održavanje kosog lifta na Ciglanama	60.000	60.000	60.000	50.000
732114	Tekući transferi od Kantona - za sanaciju vodovodne i kanalizacione mreže iz sredstava vodnih naknada	200.000	200.000	200.000	200.000
732114	Tekući transferi od Kantona - za sanaciju lokalnih vodotokova i Koševskog potoka	200.000	200.000	200.000	200.000
733122	Ostali tekući transferi - Institut za razvoj mladih KULT	30.000	0	0	0
741112	Kapitalni transferi od FBiH - za izgradnju Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina	100.000	0	0	0
741112	Kapitalni transferi od FBiH - za regulaciju dijela potoka Sušica	100.000	0	0	0
741121	Kapitalni transferi od međunarodnih organizacija - UNDP za projekt jačanja uloge mjesnih zajednica	20.000	0	0	0
732114	Tekući transferi od Kantona - Turistička zajednica KS za projekt Festival u Centru	50.000	50.000	50.000	50.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za saniranje lokalnih ulica sa parkiralištima	0	300.000	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za rekonstrukciju vik mreže u ulici Kranjčevićeva	595.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za saniranje parka Jelena Vitas u ulici Branilaca Sarajeva	120.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za saniranje platoa ispred objekta Bičakčić- pješački trg na raskrsnici Kranjčevićeva i Titova	50.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - Direkcija za ceste za investiciono održavanje ulica Kranjčevićeva i Kotromanića	1.000.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za lokalni vodovod - rezervoar Kromolj Betanija	500.000	500.000	500.000	500.000
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za lokalni vodovod - pumpna stanica Kromolj	50.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za regulaciju toka (ucjevljenje) potoka Sušica	500.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za Inovacijsko-tehnološki park Šip	1.000.000	500.000	500.000	500.000
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za izgradnju objekta škole sa predškolskom ustanovom na Šipu	350.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za rekonstrukciju kotlovnice u OŠ Musa Čazim Čatić	70.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za vanjsko uređenje objekata JU Djeca Sarajeva - vrtići Slavuj i Višnjik	70.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za rekonstrukciju i tekuće održavanje objekta Centra za sport i rekreaciju – Sportski centar FIS	50.000	0	0	0
741112	Kapitalni transferi od Kantona - za izgradnju Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina	500.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za spomenik Mirzi Delibašiću	20.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Kantona - za adaptaciju šalter sale sa odjeljenjem MUP-a KS za pružanje usluga izdavanja ličnih dokumenata	100.000	0	0	0
742114	Kapitalni transferi od Turističke zajednice KS - za nabavku opreme za novogodišnju iluminaciju - Zimske radosti u Centru	30.000	0	0	0
742115	Kapitalni transferi Grada- za most Festina Lente	50.000	0	0	0
742115	Kapitalni transferi Grada- za opremanje objekta Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina (bivši	50.000	0	0	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	objekt Austrijske kuće)				
810000	KAPITALNI PRIMICI	1.670.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
811111	Primici od prodaje zemljišta	1.200.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
811111	Primici od prodaje stanova	470.000	100.000	100.000	100.000
591000	II Neutrošena sredstva iz prethodne godine	19.776.464	0	0	0

Prihodi koji se raspoređuju općini u skladu sa trenutno važećim propisima o pripadnosti javnih prihoda u FBiH planirani su u skladu sa: višegodišnjim prosjekom (porez na imovinu, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća), ostvarenjem u 2021. godini i planom 2022. godine (uz značajnije povećanje prihoda u okviru poreza na imovinu), pri čemu je bitan limitirajući faktor činjenica da Općina i dalje ne raspolaže baznim podacima o obveznicima na osnovu kojih bi mogla pratiti trendove i uspješnost naplate.

Iako federalne projekcije prihoda od poreza na dohodak za općinske/gradske budžete⁷ predviđaju određeno povećanje za planski period (od 5,69% do 19,91% u odnosu na 2022. godinu) u DOB-u Općine nisu uzete u obzir zbog opreznosti i zadržavanja ukupnog općeg fonda sredstava u realnim okvirima i prema dosadašnjoj naplati (procijenjeno povećanje do maksimalno 2,86% u 2025. godini):

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA u KM			
	2022.	2023.	2024.	2025.
1. Porez na dohodak	199.387.048	210.741.431	224.301.725	239.086.978
1.1. Kantonalni budžet	195.818.020	206.969.160	220.286.724	234.807.321
1.2. Općinski/gradski budžeti	3.569.028	3.772.272	4.015.001	4.279.657

Prihodi od indirektnih poreza temelje se na srednjoročnom planu ukupnih prihoda od indirektnih poreza na Jedinostvenom računu koje priprema Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje.

Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22), na bazi statističkih podataka, Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodi-ma od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2022. godinu (Službene no-vine Federacije BiH, broj 77/21), tekućim trendovima naplate i kretanjima makroekonom-skih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje iz maja 2022. godine.

⁷ Revidirane projekcije prihoda za 2022. godinu i projekcije za period 2023.-2025. godina, Federalno ministarstvo finansija, maj 2022. godine

U skladu sa navedenim, Revidirane projekcije prihoda za 2022. godinu i projekcije za period 2023.-2025. godina Federalnog ministarstva finansija (05-12-5-3955/22 od 17.05.2022. godine) korištene su za projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za period 2023.-2025.:

- prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (8,42% pripadajućih prihoda koji se raspoređuju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa godišnjim Uputstvom o određivanju učešća u prihodima od indirektnih poreza) – osnovne projekcije:

Vrsta prihoda	Projekcija			
	2022	2023	2024	2025
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa jedinstvenog računa	602.479.670	472.236.334	464.800.170	503.469.120
Kantonalni budžet	541.362.561	412.862.990	403.448.837	437.013.675
Općinski/gradski budžet	52.629.594	51.127.991	52.831.291	57.226.579
Hadžići	5.076.124	4.931.295	5.095.578	5.519.504
Ilidža	7.937.069	7.710.612	7.967.487	8.630.340
Ilijaš	4.445.622	4.318.781	4.462.659	4.833.929
Sarajevo-Novi grad	13.082.664	12.709.396	13.132.802	14.225.383
Sarajevo-Stari grad	3.583.023	3.480.794	3.596.754	3.895.985
Sarajevo-Centar	5.890.304	5.722.245	5.912.878	6.404.799
Sarajevo-Novo Sarajevo	6.753.956	6.561.255	6.779.840	7.343.887
Trnovo	1.253.111	1.217.357	1.257.913	1.362.565
Vogošća	4.607.721	4.476.256	4.625.380	5.010.187
Grad Sarajevo	8.487.515	8.245.353	8.520.043	9.228.866

- prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta (ekonomski kod 717131) i prihodi po osnovu dijela putarine (ekonomski kod 717114) koji se raspoređuju općinama u Kantonu Sarajevo na osnovu Zaključka o raspodjeli prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju direkcijama za puteve i na osnovu kojeg Općini Centar pripada 4,78% projiciranih prihoda.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA u KM			
	2022.	2023.	2024.	2025.
1.Upravitelji za ceste	27.486.487	27.113.830	27.992.977	29.962.947
1.1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa (kod 717131)	20.583.718	19.996.433	20.662.603	22.381.623
1.2. Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta (kod 717114)	6.902.769	7.117.397	7.330.374	7.581.324

Uz očekivano eliminiranje daljih negativnih uticaja epidemiološke situacije na prihode koje Općina neposredno ostvaruje (prema trenutnim podacima), najznačajniji prihodi u okviru ove grupe su planirani od:

- iznajmljivanja poslovnih prostorija (prema postavljenim ciljevima nadležne službe koji se baziraju na očekivanom efektu poduzetih i planiranih mjera za poboljšanje naplate dugovanja i redovne naplate zakupnina),
- općinske komunalne takse (planirani isključivo u skladu sa trendom naplate u 2022. godini uz moguće dalje negativne uticaje izmjene zakonskih uslova ostvarenja ovih prihoda),
- naknada za javne površine (projicirano povećanje uz potencijalni pozitivni efekt bolje naplate i primjene nove općinske odluke),
- naknade za uređenje zemljišta na lokalitetu Šip (prema procjeni naplate naknade od strane investitora kojima je data mogućnost plaćanja na rate naknade)
- naknada za pogodnost korištenja zemljišta (renta) planirane su u skladu sa procjenom nadležnih općinskih službi na osnovu potencijalnih lokacija za investitore (u 2022. godini realizirano je vanredno ostvarenje ovog prihoda za lokalitet Crnog vrha),
- namjenski transferi: planirani isključivo za kontinuirane projekte koji se finansiraju ili sufinansiraju sredstvima Kantona Sarajevo na osnovu potpisanih sporazuma (transferi za prevoz učenika, za održavanje kosog lifta na Ciglanama) ili prenosom grantova na ime naknada koje Općina Centar ne ostvaruje neposredno na bazi naplate (vodne naknade, parkirališta na lokalnim cestama), te za ostala ulaganja u komunalnu infrastrukturu (za sanaciju lokalnih vodotokova, rezervoar Kromolj Betanija), ali i za nastavak započetih projekata (IT Park Šip, Festival u Centru u saradnji sa Turističkom zajednicom KS).

Ostali potencijalni namjenski transferi drugih nivoa vlasti ili fondova bit će identificirani u konkretnim budžetskim dokumentima, a nakon što budu poznati rezultati javnih poziva i uspješnosti aplikacija koje Općina podnese u narednom periodu.

Potencijalni prihodi po osnovu naknada od saobraćaja u mirovanju nisu planirani s obzirom na to da u momentu pripreme ovog dokumenta nisu poznate sve okolnosti naplate i pripadnosti ovog mogućeg namjenskog prihoda (planirana su sredstva transfera Kantona Sarajevo po ovom osnovu u 2023. godini, a u kojoj bi se trebalo riješiti pitanje pripadnosti i raspodjele ovih prihoda prema jedinicama lokalne samouprave).

Primici od prodaje imovine obuhvataju primitke od prodaje zemljišta, te primitke od prodaje stanova prema procjenama nadležnih službi.

Najznačajniji rizici za navedene projekcije prihoda predstavljaju uticaji opće ekonomske krize i nestabilnosti na naplatu prihoda te uticaj rasta cijena na ukupna privredna kretanja, ali i dalje potencijalni uticaji nepredvidive epidemiološke situacije u narednom periodu. Pored ovih, mogući rizici za projekcije predstavljaju i izmjene zakonskog okvira koji se odnosi na raspodjelu javnih prihoda, kao i ostvarivanje određenih naknada i taksi.

Zbog toga, preporuke s ciljem jačanja „fiskalnog imuniteta“ lokalne samouprave koje je predstavio Savez općina i gradova FBiH, autora Greogora Jurišića⁸, a koje se mogu primjeniti ne samo u uslovima pandemijske krize, nego svim vanrednim i kriznim vremenima koja zahtjevaju odgovorno fiskalno postupanje jedinica lokalne samouprave, su slijedeća:

- koristiti akumulirana sredstva kao fiskalni zračni jastuk;
- osigurati povećanje fiskalne otpornosti jedinica lokalne samouprave (povećanjem transfera viših nivoa vlasti i povećanjem udjela u raspodjeli direktnih i indirektnih poreza),
- uspostaviti stabilizacijski fond za lokalne zajednice u budžetu Federacije
- autonomno povećanje vlastitog fiskalnog imuniteta (preventivni proračunski viškovi i rezerve za nepredviđeno ugrožavanje stabilnosti budžeta, razraditi strategije rizika te proračunske protokole za postupanje u slučajevima naglog pada prihoda zbog nepredviđenih okolnosti, izrada općinskih strategija oporavka te uspostava fiskalnih amortizera – fondova za crne dane prema visini procjenjenog rizika).

Projekcija rashoda

DOB-om su utvrđene početne gornje granice rashoda za 2023.-2025. godinu unutar kojih će službe razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima u skladu sa narednom instrukcijom za pripremu finansijskih planova za Nacrt Budžeta 2023. godine.

Projekcija izdataka bazirala se na izvršenju za 2021. godinu te procijenjenom izvršenju u 2022. godini. Sredstva za višegodišnje kapitalne projekte čija je realizacija započeta u prethodnim godinama su planirana sa ciljem okončanja ovih projekata u narednom periodu, dok će ostvarenje prihoda i pritisak na budžet u uslovima krize dovesti do odlaganja projekata koji nisu hitni ili esencijalni.

Generalni zahtjev i stav je da se tekući izdaci za rad organa uprave zadrže na nivou procjene 2022. godine (osim za one stavke za koje je realno potrebno izvršiti korekcije procjene zbog općeg povećanja cijena), dok je procjena sredstava za dugogodišnje projekte - transfere (posebno u oblasti socijalne i boračke zaštite te društvenih djelatnosti) moraju planirati uvažavajući zahtjeve građana i institucija koji se smatraju svrsishodnim za zajednicu, ali ipak osigurati potrebne uštede zbog realokacije potencijalno smanjenih budžetskih sredstava na druge potrebe.

Imajući u vidu da u ovom momentu nije poznat raspored eventualnih transfera viših nivoa vlasti za ove namjene, stvarna sredstva za realizaciju kapitalnih i strateških ulaganja bit će određena iz eventualno drugih izvora, preraspodjelom sa drugih projekata ili iz rasporeda suficita iz prethodnih godina, a koji će se identificirati u konačnim budžetskim dokumentima za naredne godine.

To se odnosi i dodatna sredstva prema zahtjevima nadležnih službi i za druge kontinuirane projekte Općine, koji se u konačnim budžetskim dokumentima finansiraju djelimično i iz rasporeda neutrošenih sredstava prethodnih godina, a u DOB-u su planirani samo u iznosu mogućeg rasporeda tekućih prihoda.

⁸ Analizi stanja i uticajima pandemije koronavirusa na finansijsku poziciju lokalne samouprave u FBiH (Savez općina i gradova, juni 2021. godine, autor Gregor Jurišić)

U skladu sa navedenim, procjena ukupno raspoloživih izdataka u narednim godinama je značajno manja u odnosu na ukupna sredstva planirana u 2022. godini što je djelimično posljedica stvarnih procijenjenih umanjenja na određenim budžetskim stavkama, ali i okončanja specifičnih projekata koji su planirani u 2022. godini, kao i neiskazivanjem pozicije prenijetih sredstava iz prethodnih godina, a koja su raspoređena u Budžetu 2022. godine (KM 19.776.464).

Zahtjevi za nove značajne kapitalne (razvojne) projekte moći će se finansirati isključivo iz rasporeda potencijalnog suficita budžeta Općine ili iz vanjskih izvora (privatni kapital, međunarodni fondovi), a zahtijevat će i budžetska sredstva u smislu pripreme prostorno-planske i druge projekte dokumentacije, eventualno rješavanje imovinskih odnosa kao i za troškove promocije s ciljem privlačenja vanjskih izvora sredstava.

U skladu sa navedenim, za kapitalne višegodišnje projekte koji su definisani kao strateški potrebno je i racionalno i objektivno sagledati sve pretpostavke koje se moraju ispuniti za početak finansijske realizacije i projektno definisati dinamiku i iznos potrebnih sredstava u pojedinim fazama projekta kako se finansijska sredstva ne bi blokirala u godišnjim budžetima te prenosila kao nerealizirana u naredne budžetske godine.

Za navedene projekte, kao i za sve budžetske stavke, nužno je utvrditi i parametre i indikatore za mjerenje učinaka utroška javnih sredstava i osigurati kontinuirano praćenje i mjerenje s ciljem ispunjenja funkcija budžeta u ispunjenju javnih potreba.

Pored navedenog, bilo bi nužno ocijeniti opravdanost planiranja istih projekata ili rasporeda sredstava na iste korisnike u budžetima viših nivoa vlasti i jedinica lokalne samuprave zbog nejasne ili podijeljene nadležnosti s ciljem osiguranja pravičnosti, transparentnosti, participativnosti, odnosno jednakih prava svih javnih subjekata u raspodjeli sredstava.

DOB-om Općine iskazana su i minimalna sredstava tekuće rezerve (po KM 100.000) s obzirom na to da su njihov izvor za naredne godine isključivo tekući prihodi (uvažavajući zakonsko ograničenje od 3% planiranih prihoda bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i primitaka).

Sredstva planirana za plaće nisu korigovana u odnosu na eventualne efekte najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka, a baziraju se na broju stvarno zaposlenih u periodu pripreme ovog dokumenta (260 službenika i namještenika), a na osnovu kojeg je data procjena za 2022. godinu i naredne godine (projiciran je isti prosječni broj zaposlenih kao rezultat kontinuiranih fluktuacija zaposlenih zbog penzionisanja i eventualnih popunjavanja radnih mjesta predviđenih sistematizacijom).

Razlike u okviru naknada zaposlenim u odnosu na 2022. godinu, iskazane su u okviru naknada za otpremnine (prema procjeni broja uposlenika koji stiču pravo na penzionisanje i zakonski predviđenu otpremninu), naknade u slučaju smrti i bolesti (prema zakonski definiranim limitima i poreznim oslobođanjima, a koja nije moguće u potpunosti predvidjeti jer zavise od zahtjeva uposlenika), nagrađivanje i regres (prema zakonskim neoporezivim limitima za koji se vezuju za visinu prosječne plaće).

Budžetske procjene izdataka raspoređene su na Općinu Centar Sarajevo kao jedinstvenog budžetskog korisnika u skladu sa donesenim Registrom budžetskih korisnika Općine Centar Sarajevo za 2023. godinu.

U skladu sa navedenim, zakonska odredba da se DOB-om definišu gornje granice izdataka po budžetskim korisnicima, znači da se utvrđeni limiti odnose na Općinu kao jednog korisnika uz projekcije gornjih granica izdataka prema utvrđenim namjenama, funkcijama i projektima Općine (propisanim budžetskim klasifikacijama).

Potencijalna odstupanja ovih projekcija i limita u odnosu na buduće godišnje budžetske dokumente mogu biti rezultat rasporeda neutrošenih sredstava iz prethodnog budžeta ili izmjena u projekcijama prihoda i izvorima sredstava koji mogu uticati na drugačiji raspored sredstava.

Struktura izdataka, u smislu učešća osnovnih grupa izdataka u ukupnim sredstvima je slijedeća:

Osnovna grupa izdataka	Struktura izdataka %			
	Budžet 2022.	Procjene		
		2023.	2024.	2025.
Plaće i naknade troškova zaposlenih	13,86	24,63	24,27	23,63
Doprinosi poslodavca	1,50	2,65	2,62	2,55
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	10,32	16,29	16,19	15,46
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	25,00	23,14	24,20	23,13
Kapitalni transferi	14,11	10,49	10,52	10,58
Kapitalna ulaganja - izdaci za nabavku stalnih sredstava	34,96	22,45	21,86	24,30
Finansiranje	0,15	0,08	0,08	0,08
Tekuća rezerva	0,09	0,27	0,27	0,26
	100,00	100,00	100,00	100,00

U navedenoj analizi, treba imati u vidu značajan iznos namjenskih sredstava u projekcijama budžeta Općine koja se ne mogu raspoređivati na opće izdatke, tako da bi navedeni omjeri u strukturi izdataka bili značajno drugačiji kada bi se u analizi uzeo u obzir i navedeni parametar.

Također, navedeno procjenjeno učešće osnovnih kategorija troškova u skladu je i sa trendovima koje je Federalno ministarstvo finansija navelo kao projekciju kretanja zbirnih rashoda i izdataka za gradove i općine u narednom vremenskom periodu.

Pored zbirne procjene budžetskih izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji, u nastavku dokumenta se prikazuju i analitike pregleda budžetskih izdataka, a koje će se najvećim dijelom koristiti u dijelu analitike tekućih izdataka za potrebe zaključivanja okvirnih sporazumima u postupcima javnih nabavki (koje predstavljaju isključivo planirani okvir potrošnje, a ne i finansijsku obavezu Općine), dok projekcije transfera i ulaganja predstavljaju isključivo trenutnu ocjenu potrebnih sredstava prema zahtjevima i procjenjenim potrebama nadležnih službi.

Ekonomska klasifikacija projekcije gornjih granica izdataka Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godine

Procjena ukupnih rashoda, izdataka i finansiranja

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	IZDACI (I + II + III+IV)	64.650.000	36.600.000	37.060.000	38.060.000
610000	I TEKUĆI IZDACI	32.766.047	24.414.000	24.932.000	24.653.000
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	8.963.000	9.015.000	8.995.000	8.995.000
611100	Bruto plaće sa doprinosima iz plaće	7.850.000	7.850.000	7.850.000	7.850.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	1.113.000	1.165.000	1.145.000	1.145.000
612000	Doprinosi poslodavca	970.000	970.000	970.000	970.000
612100	Doprinosi poslodavca	970.000	970.000	970.000	970.000
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	6.671.047	5.960.800	5.999.800	5.883.800
613100	Putni troškovi	42.000	30.000	30.000	30.000
613200	Izdaci za energiju	330.000	340.000	345.000	355.000
613300	Izdaci za komunalne usluge	354.000	342.000	361.000	351.000
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	369.955	291.780	314.760	312.760
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	32.000	42.000	42.000	42.000
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	90.000	85.000	75.000	70.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	2.155.792	1.623.000	1.640.000	1.559.000
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	118.500	119.000	119.000	119.000
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	3.178.800	3.088.020	3.073.040	3.045.040
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	16.162.000	8.468.200	8.967.200	8.804.200
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.079.000	1.853.000	2.090.000	1.938.000
614200	Tekući transferi pojedincima	10.723.800	4.111.000	4.399.000	4.404.000
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.101.200	1.494.200	1.508.200	1.492.200
614400	Subvencije javnim preduzećima	836.000	510.000	520.000	520.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	70.000	100.000	100.000	100.000
614700	Tekući transfer međunarodnim organizacijama	70.000	0	0	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
614800	Drugi tekući rashodi	282.000	400.000	350.000	350.000
	II KAPITALNI IZDACI	31.723.953	12.056.000	11.998.000	13.277.000
615000	Kapitalni transferi	9.122.214	3.838.000	3.898.000	4.028.000
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	5.475.066	2.310.000	2.410.000	2.490.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	646.649	595.000	515.000	465.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	60.000	50.000	50.000	50.000
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	2.673.500	865.000	915.000	1.015.000
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	267.000	18.000	8.000	8.000
821000	Kapitalna ulaganja - izdaci za nabavku stalnih sredstava	22.601.739	8.218.000	8.100.000	9.249.000
821100	Nabavka zemljišta	1.333.281	620.000	690.000	690.000
821200	Nabavka građevina	6.522.637	1.760.000	1.710.000	2.650.000
821300	Nabavka opreme	2.530.520	966.000	981.000	1.096.000
821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	100.000	20.000	0	0
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	461.000	380.000	380.000	380.000
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	11.654.300	4.472.000	4.339.000	4.433.000
	III FINANSIRANJE - IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU	100.000	30.000	30.000	30.000
822000	Pozajmljivanje za rušenje bespravnih objekata	100.000	30.000	30.000	30.000
	IV TEKUĆE REZERVE	60.000	100.000	100.000	100.000

Analitika tekućih izdataka

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	8.963.000	9.015.000	8.995.000	8.995.000
611100	Bruto plaće i naknade	7.850.000	7.850.000	7.850.000	7.850.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	1.113.000	1.165.000	1.145.000	1.145.000
	Topli obrok	550.000	550.000	550.000	550.000
	Prevoz sa posla i na posao	155.000	155.000	155.000	155.000
	Regres za godišnji odmor	140.000	150.000	150.000	150.000
	Nagrade za stabilnost u radu, darovi djeci i sl.	50.000	80.000	80.000	80.000
	Pomoći u slučaju smrti i bolesti	120.000	140.000	140.000	140.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	Otpremnina za penzionisanje	98.000	90.000	70.000	70.000
612000	Doprinosi poslodavca	970.000	970.000	970.000	970.000
612100	Doprinosi poslodavca	970.000	970.000	970.000	970.000
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	6.671.047	5.960.800	5.999.800	5.883.800
613100	Putni troškovi	42.000	30.000	30.000	30.000
	Prevoz, smještaj i dnevnice na službenom putovanju	30.000	30.000	30.000	30.000
	Prevoz, smještaj i dnevnice na službenom putovanju - projekt ArheoDunav	11.000	0	0	0
	Prevoz, smještaj i dnevnice na službenom putovanju - projekt Priroda za oporavak Skakavac	1.000	0	0	0
613200	Izdaci za energiju	330.000	340.000	345.000	355.000
	Električna energija	152.000	170.000	170.000	175.000
	Troškovi grijanja	178.000	170.000	175.000	180.000
613300	Izdaci za komunalne usluge	354.000	342.000	361.000	351.000
	Izdaci za vodu i kanalizaciju	26.000	30.000	30.000	30.000
	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	207.000	188.000	188.000	178.000
	Izdaci za internet	100.000	102.000	121.000	121.000
	Usluge održavanja čistoće - odvoz smeća	21.000	22.000	22.000	22.000
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	369.955	291.780	314.760	312.760
	Administrativni materijal	151.255	152.780	153.760	151.760
	Matične knjige i izvodi iz matičnih knjga	50.000	30.000	50.000	50.000
	Stručna literatura i publikacije	10.000	10.000	10.000	10.000
	Sitan inventar	15.000	13.000	15.000	15.000
	Materijal i sitan inventar civilne zaštite	14.500	14.000	14.000	14.000
	Odjeća i obuća za teren	15.000	15.000	15.000	15.000
	Odjeća i obuća za teren za članove Civilne zaštite	40.000	0	0	0
	Materijal i sitan inventar za projekte lokalnog ekonomskog razvoja	23.200	17.000	17.000	17.000
	Poljoprivredni materijal - sadnice sa dodjelu građanima	6.000	0	0	0
	Materijal za održavanje čistoće	45.000	40.000	40.000	40.000
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	32.000	42.000	42.000	42.000
	Gorivo i mazivo za automobile	20.000	30.000	30.000	30.000
	Registracija vozila	12.000	12.000	12.000	12.000
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	90.000	85.000	75.000	70.000
	Unajmljivanje kancelarijskog prostora za mjesne zajednice	45.000	45.000	35.000	30.000
	Unajmljivanje opreme	45.000	40.000	40.000	40.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	2.155.792	1.623.000	1.640.000	1.559.000
	Materijal za održavanje stalnih sredstava	30.000	22.000	22.000	22.000
	Usluge tekućeg održavanja zgrade Općine i Centra poduzetništva	110.500	65.000	62.000	71.000
	Usluge tekućeg održavanja mjesnih zajednica i objekata Općine	70.000	32.000	37.000	32.000
	usluge tekućeg održavanja poslovnih prostorija	32.000	30.000	30.000	30.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	usluge tekućeg održavanja stanova	40.000	10.000	20.000	10.000
	Usluge tekućeg održavanja spomenika	25.000	30.000	30.000	30.000
	Usluge tekućeg održavanja mosta	4.000	4.000	4.000	4.000
	Usluge tekućeg održavanja kosog lifta	120.000	120.000	120.000	100.000
	Usluge zimskog održavanja cesta	900.000	650.000	650.000	650.000
	Usluge ljetnog - redovnog održavanja cesta	500.000	400.000	400.000	400.000
	Usluge održavanja fontana i javnih satova	10.000	10.000	10.000	10.000
	Usluge održavanja lokalnih vodovoda	69.000	69.000	69.000	4.000
	Usluge održavanja centara za zdravo starenje	5.000	5.000	5.000	5.000
	Usluge tekućeg održavanja skloništa i prostora civilne zaštite	170.292	96.000	101.000	111.000
	Usluge održavanja i popravki opreme i vozila	35.000	45.000	45.000	45.000
	Usluge održavanja i popravki opreme civilne zaštite	35.000	35.000	35.000	35.000
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	118.500	119.000	119.000	119.000
	Premija osiguranja zaposlenih	15.000	15.000	15.000	15.000
	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	86.000	87.000	87.000	87.000
	Premija osiguranja zgrade i opreme	17.500	17.000	17.000	17.000
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	3.178.800	3.088.020	3.073.040	3.045.040
	Usluge reprezentacije	30.000	40.000	40.000	40.000
	Usluge štampanja, medija i javnog oglašavanja	51.500	51.500	51.500	51.500
	Usluge stručnog usavršavanja	28.000	30.000	38.000	35.000
	Kamate i sudski troškovi	80.000	255.000	255.000	255.000
	Izdaci za naknade skupštinskih zastupnika - općinskih vijećnika	270.000	270.000	270.000	270.000
	Izdaci za rad komisija Općinskog vijeća	200.000	250.000	250.000	250.000
	Izdaci za članove savjeta mjesnih zajednica	130.000	150.000	150.000	150.000
	Izdaci za članove Općinske izborne komisije	70.000	30.000	70.000	30.000
	Naknada za stručno osposobljanje za samostalan rad bez zasnivanja radnog odnosa	150.000	150.000	120.000	120.000
	Izdaci za ugovore o djelu	136.000	117.000	117.000	117.000
	Izdaci za rad komisija Općinskog načelnika	122.000	142.000	142.000	142.000
	Izdaci za rad savjeta Općinskog načelnika	0	0	0	0
	Izdaci za rad komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća	10.000	10.000	10.000	10.000
	Izdaci za rad komisija za tehnički prijem i drugih komisija	250.000	250.000	250.000	250.000
	Posebna naknada na dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	30.000	30.000	30.000	30.000
	Ostale stručne usluge:				
	<i>izdaci za hardverske i softverske usluge</i>	<i>130.000</i>	<i>131.000</i>	<i>141.000</i>	<i>151.000</i>
	<i>Usluge provjere sistema ISO standarda</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>
	<i>Ostale stručne usluge (notarske usluge, vještačenje, prevođenja, lektorisanja)</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>
	<i>stručne usluge imovinsko-pravne harmonizacije</i>	<i>5.000</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	<i>usluge statističkog istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva</i>	6.000	0	0	5.000
	<i>izrada projektne dokumentacije i studija za investicione projekte visokogradnje</i>	108.000	50.000	50.000	50.000
	<i>usluge izrade podloga za regulacione planove</i>	200.000	150.000	90.000	90.000
	<i>izrada projektne dokumentacije za proširenje mosta u ulici Nahorevska do broja 55</i>	10.000	0	0	0
	<i>stručne usluge izrade projektne dokumentacije stambeno-poslovnog objekta</i>	15.000	0	0	0
	<i>stručne usluge izrade projektne dokumentacije za vrtić i sportsku dvoranu na Koševskom brdu</i>	35.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za legalizaciju objekata osnovnih škola koje nisu u postupku harmonizacije</i>	20.000	0	0	0
	<i>stručne usluge izrade Strategije razvoja Općine</i>	5.000	0	0	0
	<i>usluge za projekt Sarajevo - Centar poduzetništva</i>	11.000	0	0	0
	<i>usluge izrade studije o instrumentima podrške Opštine Centar transformaciji i diversifikaciji privrede opštine Centar u pravcu nove ekonomije - ekonomije znanja i kreativne ekonomije</i>	5.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za projekt Priroda za oporavak Skakavac</i>	82.200	0	0	0
	<i>stručne usluge za razvoj poslovnih planova i mentorsku podršku u okviru projekta zapošljavanja i samozapošljavanja</i>	18.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za projekt ArheoDunav</i>	92.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za projekt vodosnabdjevanja i kanalizacione mrežu na lokalitetu Alapi - Radava</i>	185.000	500.000	500.000	500.000
	<i>stručne usluge za izradu Akcionog plana za rješavanje individualnih zagađivača u općini Centar (sufinansiranje sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH)</i>	73.800	3.000	3.000	3.000
	<i>usluge izrade elaaborata uzgojnih karakteristika i zdravstvenog stanja topola na području općine</i>	7.400	0	0	0
	<i>usluge za implementaciju projekta Zeleno certificiranje</i>	1.000	1.000	1.000	1.000
	<i>stručne usluge projektovanja uređenja parka Crni vrh</i>	30.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za sufinansiranje projekata iz fondova Evropske unije</i>	60.000	80.000	80.000	100.000
	<i>stručne usluge za čišćenje i dezinfekciju lokalnih vodovoda</i>	8.500	8.500	8.500	8.500
	<i>usluge projektovanja nove vodovodno - kanalizacione mreže</i>	40.000	30.000	30.000	30.000
	<i>energetski audit za kolektivne stambene objekte</i>	20.000	10.000	10.000	10.000
	<i>Usluge izmještanja arhivske građe</i>	0	0	10.000	10.000
	<i>projekti Zdravstvenog savjeta Općine</i>	6.000	6.000	6.000	6.000
	<i>usluge zdravstvenih sistematskih pregleda za uposlenike</i>	50.000	80.000	80.000	80.000
	<i>usluge izrade registra stepeništa na području općine Centar</i>	10.000	0	0	0
	<i>usluge finansijske revizije</i>	5.000	15.000	15.000	15.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	<i>usluge i troškovi organizacije događaja i promocije Centra izvrsnosti u privredi i start upova</i>	5.000	0	0	0
	<i>stručne usluge za projekt Jačanje uloge mjesnih zajednica</i>	20.000	20.000	20.000	0
	<i>usluge analize i izrade planske dokumentacije za upravljanje stambenim fondom</i>	5.000	0	0	0
	<i>izrada projektne dokumentacije - pilot projekat rekonstrukcije mjesnih zajednica</i>	2.500	0	0	0
	<i>izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju i reorganizaciju matičnog ureda</i>	10.000	0	0	0
	Ostale različite usluge				
	<i>usluge rušenja ruševnih i bespravnih objekata nn lica</i>	120.000	30.000	30.000	30.000
	<i>izdaci za troškove reimenovanja i numeracije objekata i ulica</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
	<i>usluge deratizacije i dezinsekcije zgrade Općine</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
	<i>usluge skladištenja stvari iz preuzetih stanova</i>	10.000	5.000	5.000	5.000
	<i>usluge održavanja protupožarnih aparata i hidranata</i>	8.000	8.000	8.000	8.000
	<i>usluge fizičke radne snage za fizičko i tehničko obezbjeđenje zgrade Općine</i>	70.000	70.000	70.000	70.000
	<i>članarina Savezu općina i gradova</i>	12.000	12.000	12.000	12.000
	<i>usluge ukoričavanje matičnih knjiga</i>	7.020	0	7.020	7.020
	<i>usluge Kantonalnog stambenog fonda za izdavanje potvrda</i>	3.000	3.000	3.000	3.000
	<i>usluge ocjenjivanje bolesti</i>	3.000	3.000	3.000	3.000
	<i>troškovi zadržavanja duševno bolesnih osoba prema sudskim rješenjima</i>	7.000	7.000	7.000	7.000
	<i>usluge prodaje kantonalne administrativne takse</i>	7.020	7.020	7.020	7.020
	<i>ostale nespomenute različite usluge</i>	22.860	15.000	15.000	15.000
	Troškovi obilježavanja Dana Općine i drugih manifestacija	20.000	15.000	15.000	15.000

Procjena analitike tekućih transfera

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
614000	TEKUĆI TRANSFERI	16.162.000	8.468.200	8.967.200	8.804.200
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.079.000	1.853.000	2.090.000	1.938.000
	Akademija nauka i umjetnosti BiH	0	10.000	10.000	10.000
	Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH	5.000	0	0	0
	Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za izradu urbanističkih projekata i dopunu regulacionih planova	180.000	100.000	100.000	98.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	KJU Dom za socijalno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba u Nahorevu	5.000	5.000	5.000	5.000
	KJU Porodično savjetovalište	5.000	0	0	0
	JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine u Pazariću	17.000	17.000	17.000	17.000
	JU Kantonalni centar za socijalni rad - Služba socijalne zaštite Centar	6.000	0	0	0
	Šumarski fakultet Sarajevo za izradu katastra urbanog zelenila	10.000	10.000	10.000	10.000
	Institut za arhitekturu i urbanizam i prostorno planiranje Arhitektonskog fakulteta Sarajevo za stručnu i naučnu saradnju	10.000	10.000	10.000	10.000
	Fond Kantona Sarajevo za stipendiranje i školovanje djece boraca, poginulih boraca i poginulih civila - žrtava rata IKRE	5.000	5.000	5.000	5.000
	JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo	2.000	2.000	2.000	2.000
	KJU Odgojni centar Kantona Sarajevo	5.000	0	0	0
	Manifestacija Igman	5.000	5.000	5.000	5.000
	Fond Memorijala Kantona Sarajevo za projekt Mapiranje mjesta ukopa šehida i poginulih boraca	5.000	0	0	0
	Transfer JU Dom zdravlja KS	30.000	0	0	0
	Transfer institucijama kulture	0	50.000	50.000	50.000
	JU Narodno pozorište Sarajevo	7.000	0	0	0
	JU Sarajevska filharmonija	10.000	0	0	0
	JU Sarajevski ratni teatar SARTR	3.000	0	0	0
	Transfer javnim ustanovama za osnovno obrazovanje:				
	<i>takmičenje učenika osnovnih škola iz znanja</i>	25.000	25.000	25.000	25.000
	<i>podrška prvčićima</i>	110.000	110.000	120.000	120.000
	<i>podrška Aktivu direktora osnovnih škola</i>	3.000	3.000	3.000	3.000
	<i>podrška obrazovnim ustanovama za projekte i aktivnosti</i>	20.000	25.000	25.000	25.000
	<i>podrška ekološkim projektima osnovnih škola</i>	5.000	10.000	10.000	10.000
	<i>nabavka karata za pozorišne predstave za učenike završnih razreda u saradnji sa JU Narodno pozorište Sarajevo</i>	0	8.000	8.000	8.000
	<i>transfer za školu plivanja putem JU Olimpijski bazen</i>	30.000	30.000	30.000	30.000
	Transfer javnim ustanovama za srednje obrazovanje:				
	<i>Sportski susreti srednjih škola</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
	Transfer Gradu-participacija za proslavu Nove godine	20.000	20.000	20.000	20.000
	Transfer Gradu-participacija za čišćenje i održavanje vodotokova	200.000	200.000	200.000	200.000
	Općinska izborna komisija	170.000	50.000	200.000	50.000
	Transfer SERDA za projekt Priroda za oporavak Skakavac	19.000	0	0	0
	Transfer JU Centar kulture i mladih:				
	<i>finansijska podrška za rad</i>	320.000	320.000	300.000	300.000
	<i>projekti iz kulture za građane</i>	93.000	93.000	130.000	130.000
	<i>projekti za mlade</i>	30.000	50.000	50.000	50.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	<i>izrada Strategije prema mladima u saradnji sa organizacijom KULT</i>	4.000	0	0	0
	<i>obilježavanje Dana mladih općine Centar</i>	25.000	20.000	20.000	20.000
	<i>kurs stranih jezika za mlade</i>	15.000	15.000	15.000	15.000
	<i>implementacija Strategije za mlade</i>	50.000	50.000	50.000	50.000
	Transfer JU Centar za sport i rekreaciju:				
	<i>finansijska podrška za rad</i>	150.000	150.000	200.000	200.000
	<i>projekti iz oblasti sporta za djecu, mlade i građane</i>	190.000	190.000	200.000	200.000
	<i>trenažni i takmičarski procesi djece i mladih</i>	60.000	60.000	60.000	60.000
	<i>nabavka opreme i rekvizita za realizaciju sportskih projekata</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
	<i>projekt Hilswerk kuća podrške (u skladu sa Sporazumom o poslovnoj saradnji)</i>	40.000	40.000	40.000	40.000
	<i>održavanje ciciban igrališta</i>	150.000	150.000	150.000	150.000
	Općina Bužim za Muzej 505. Viteške brigade Bužim	20.000	0	0	0
614200	Tekući transferi pojedincima	10.723.800	4.111.000	4.399.000	4.404.000
	Pomoć ratnim vojnim invalidima 100% ,90%i 80%-korisnicima tuđe njege i pomoći	75.000	75.000	75.000	75.000
	Stalna novčana naknada socijalno ugroženim pripadnicima boračke populacije	50.000	50.000	50.000	50.000
	Jednokratna novčana pomoć boračkoj populaciji	250.000	250.000	250.000	250.000
	Jednokratna novčana pomoć povodom proslave Dana Općine, 105. Motorizovane brigade i vjerske praznike	20.000	20.000	20.000	20.000
	Transfer za nabavku lijekova za oboljele od leukemije, hepatitisa B i C i drugih teških hroničnih bolesti	90.000	90.000	90.000	90.000
	Transfer za paušalni doprinos za zdravstveno osiguranje	25.000	25.000	25.000	25.000
	Socijalne pomoći:				
	<i>jednokratna finansijska pomoć porodicama</i>	120.000	120.000	120.000	120.000
	<i>Sufinansiranje troškova vantjelesne oplodnje</i>	40.000	60.000	60.000	60.000
	<i>urgentne socijalne pomoći za troškove života</i>	130.000	130.000	130.000	130.000
	<i>urgentne socijalne pomoći za liječenje</i>	85.000	85.000	85.000	85.000
	<i>užine za učenike osnovnih škola iz porodica u stanju socijalne potrebe</i>	60.000	80.000	80.000	80.000
	<i>troškovi smještaja socijalno ugroženih lica</i>	40.000	45.000	45.000	45.000
	<i>toškovi ukopa lica koja nemaju bliže srodnike</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
	<i>participacija za nabavku hljeba i mlijeka za penzionere</i>	260.000	260.000	260.000	260.000
	<i>participacija za nabavku hljeba i mlijeka građane preko 65 godina starosti bez prava na penziju</i>	40.000	70.000	70.000	70.000
	<i>Pomoć penzionerima za nabavku lijekova</i>	60.502	60.000	60.000	60.000
	<i>pomoć starijima osobama u pružanju kućne njege u saradnji sa socijalnom ustanovom</i>	20.000	30.000	30.000	30.000
	Članarine za biblioteke osobama starijim od 65 godina	5.000	0	0	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	Alternativni smještaj	2.500	2.500	2.500	2.500
	Pomoć pojedincima - za školovanje djece sa statusom izbjeglica i supsidijarne zaštite	4.848	0	0	0
	Stipendije za učenike i studente	739.000	600.000	700.000	700.000
	Transfer za prevoz učenika iz rubnih dijelova općine Centar	140.000	140.000	200.000	200.000
	Transfer za prevoz učenika sa poteškoćama u razvoju	20.000	20.000	20.000	20.000
	Transfer za prevoz pratilaca predškolske djece sa poteškoćama u razvoju	15.000	15.000	20.000	20.000
	Transfer mladim za finansiranje članarina za JU Biblioteka Sarajevo (implementacija Strategije prema mladim)	10.000	10.000	10.000	10.000
	Sufinansiranje troškova vanrednog školovanja, troškova prekvalifikacije i dokvalifikacije nezaposlenih	30.000	30.000	30.000	30.000
	Transfer za stimulisanje učenika Roma	10.000	10.000	10.000	10.000
	Podrška mladim za mobilnost putem javnih ustanova i omladinskih organizacija	10.000	25.000	25.000	25.000
	Podrška mladima za društveno koristan i humanitarni rad putem javnih ustanova i nevladinog sektora	0	30.000	30.000	30.000
	Transferi dobitnicima najvećih priznanja na domaćim i međunarodnim takmičenjima	40.000	27.000	30.000	30.000
	Transferi dobitnicima priznanja Zlatna značka i Srebrna značka	10.000	8.000	8.000	8.000
	Podrška inovatorima	10.000	15.000	15.000	20.000
	Implementacija strategije za sport:				
	<i>Sufinansiranje članarina u sportskim klubovima</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
	<i>Sufinansiranje odlaska mladih sportista na takmičenja</i>	20.000	30.000	30.000	30.000
	Transfer za zapošljavanje i sticanje radnog iskustva za mlade nezaposlene sa Općine Centar	300.000	200.000	250.000	250.000
	Transfer za projekt urbane poljoprivrede na području općine Centar	0	50.000	100.000	100.000
	Transfer za nabavku stočne hrane	30.000	35.000	45.000	45.000
	Podrška stambenom zbrinjavanju mladih za subvenciju plaćenog poreza	70.000	70.000	70.000	70.000
	Ostali transferi pojedincima:				
	<i>podrška mjerama readmisije</i>	2.000	2.500	2.500	2.500
	<i>nagrade nastavnicima povodom obilježavanja Dana nastavnika u Kantonu Sarajevu</i>	4.000	7.000	7.000	7.000
	<i>finansiranje troškova ekskurzija za djecu slabijeg imovnog stanja sa područja općine Centar</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
	<i>pomoć penzionisanim uposlenicima Općine</i>	30.000	30.000	30.000	30.000
	<i>pomoć za nabavku novogodišnjih paketića za djecu uposlenika Općine</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
	<i>naknade za refundiranje dobrovoljnog zdravstvenog i PIO osiguranja vijećnika</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
	Transfer za uređenje fasada objekata kolektivnog stanovanja - uklanjanje grafita	20.000	20.000	20.000	20.000
	Transfer za "Naj policajca"	2.500	2.000	2.000	2.000
	Transferi za posebne namjene - elementarne nepogode (opremanje, obučavanje i sprovođenje mjera u toku nesreće):				
	<i>pripremanje i obuka štabova civilne zaštite</i>	100.000	100.000	100.000	100.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	<i>pripremanje i obuka građana i struktura civilne zaštite</i>	15.000	15.000	15.000	15.000
	<i>obilježavanje 1. Marta Dana civilne zaštite</i>	0	2.000	2.000	2.000
	<i>podrška realizaciji specijaliziranih vježbi u oblasti civilne zaštite</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
	<i>otklanjanje i saniranje posljedica nastalih u proglašenim uslovima prirodne i druge nesreće</i>	1.060.000	1.070.000	1.090.000	1.090.000
	<i>finansiranje hitnih mjera za spašavanje - prinudni smještaj građana</i>	20.000	20.000	10.000	10.000
	<i>saniranje dijela šteta nastalih prirodnim i drugim nesrećama - neraspoređena rezerva</i>	6.573.450	10.000	10.000	10.000
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.101.200	1.494.200	1.508.200	1.492.200
	Transfer parlamentarnim grupama	300.000	200.000	200.000	200.000
	Transfer Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Bjelave	100.000	100.000	100.000	100.000
	Finansiranje organizacija civilnog društva putem javnog poziva	200.000	300.000	300.000	300.000
	Finansiranje nevladinih organizacija koje se bave pitanjima mladih u saradnji sa Institutom za razvoj mladih KULT	30.000	0	0	0
	Transfer boračkim organizacijama	320.000	320.000	320.000	320.000
	Transfer Udruženju RVI paraplegičara Kantona Sarajevo za projekt personalne asistencije	7.200	7.200	7.200	7.200
	Transfer vjerskim institucijama, zajednicama i društvima - za programске aktivnosti i obilježavanje vjerskih praznika i projekata namjenjenih mladim	24.000	30.000	30.000	30.000
	Transfer nacionalnim društvima i zajednicama	15.000	15.000	15.000	15.000
	Transfer kulturno-umjetničkim društvima sa područja općine Centar	20.000	16.000	20.000	20.000
	Transfer karitativnim organizacijama za rad kuhinja	40.000	40.000	40.000	40.000
	Transfer centrima za zdravo starenje	190.000	160.000	160.000	160.000
	Transfer Centru za pomoć porodicama djece i osobama ometenim u razvoju	74.000	75.000	75.000	75.000
	Crveni križ općine Centar Sarajevo	20.000	20.000	20.000	20.000
	Udruženje Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca	15.000	10.000	10.000	10.000
	Udruženje Obala Art Centar Sarajevo za Sarajevo Film Festival	25.000	10.000	20.000	20.000
	Udruženje Obala Art Centar Sarajevo za projekt Festival u Centru	100.000	100.000	100.000	100.000
	Fondacija za zaštitu i promociju zajedničkog naslijeđa	20.000	0	0	0
	Podrška projektima, manifestacijama i programskim aktivnostima udruženja koji rade sa invalidnim licima	25.000	25.000	25.000	25.000
	Futsal klub Akademija Sarajevo	20.000	0	0	0
	Košarkaški klub Bosna- omladinski pogon	10.000	0	0	0
	Košarkaški klub Royal Bosna	20.000	0	0	0
	FK Sarajevo	200.000	0	0	0
	FK Željezničar	45.000	0	0	0
	Džudo savez Bosne i Hercegovine	20.000	0	0	0
	Atletski savez Bosne i Hercegovine	5.000	0	0	0
	Transfer za izmirenje duga za KK Željezničar i GK Bosna prema JU Centar za sport i rekreaciju	16.000	16.000	16.000	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	Transfer nevladinom sektoru neposrednom dodjelom po zahtjevima	65.000	50.000	50.000	50.000
	Transfer Udruženju trenera CEFE za projekt Sarajevo Centar poduzetništva	175.000	0	0	0
614400	Subvencije javnim preduzećima	836.000	510.000	520.000	520.000
	KJKP Rad za postavljanje kontejnera, zelenih otoka - reciklažnih zvona čišćenje divljih deponija i održavanje javne higijene na putevima koji nisu u redovnom održavanju	230.000	200.000	230.000	230.000
	Transfer za postavljanje podzemnih kontejnera City Q (sufinansiranje sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH)	94.000	0	0	0
	KJKP Park za održavanje manjih javnih površina	250.000	150.000	130.000	130.000
	KJKP Park za Pionirsku dolinu	7.000	0	0	0
	KJKP Park za održavanje parka Jezero	70.000	100.000	100.000	100.000
	KJKP Park za hortikulturno uređenje i održavanje spomen parka Vraca	10.000	0	0	0
	KJKP Vodovod i kanalizacija za sufinansiranje sanacije vanjskih hidranata	30.000	0	0	0
	KJKP Vodovod i kanalizacija za projekt odvodnje otpadnih voda (sufinansiranje sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH)	40.000	0	0	0
	Veterinarska stanica za zbrinjavanje i sterilizaciju napuštenih životinja	25.000	20.000	20.000	20.000
	KJP "Veterinarska stanica" za kontrolu zdravstvenog stanja stoke	15.000	15.000	15.000	15.000
	Televizija Kantona Sarajevo za praćenje rada Općine	25.000	25.000	25.000	25.000
	KJP Centar Skenderija podrška za rad	10.000	0	0	0
	KJP Centar Skenderija za Live Stage muzički festival 2022.	30.000	0	0	0
614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	70.000	100.000	100.000	100.000
	Transfer za nužne intervencije na zajedničkim dijelovima stambenih zgrada	70.000	100.000	100.000	100.000
614700	Transfer međunarodnim organizacijama	70.000	0	0	0
	Sufinansiranje organizacija civilnog društva sa UNDP (ReLOaD2)	70.000	0	0	0
614800	Drugi tekući rashodi	282.000	400.000	350.000	350.000
	Naknade za povrat više naplaćenih sredstava	40.000	45.000	45.000	45.000
	Naknade za povrat po sudskim presudama	240.500	350.000	300.000	300.000
	Ostali tekući rashodi	1.500	5.000	5.000	5.000

Analitika kapitalnih transfera

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
615000	KAPITALNI TRANSFERI	9.122.214	3.838.000	3.898.000	4.028.000
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	5.475.066	2.310.000	2.410.000	2.490.000
	Transfer za sanaciju klizišta	2.490.000	1.200.000	1.200.000	1.280.000
	Transfer za sanaciju i održavanje javne rasvjete	122.000	50.000	50.000	50.000
	Transfer za uređenje Šipa	2.866	0	0	0
	Transfer za Inovacijsko - tehnološki park Šip	1.000.000	500.000	500.000	500.000
	Transfer za vanjsko uređenje poslovno-stambenog objekta na Šipu	400.000	0	0	0
	JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo za ambulante porodične medicine	60.000	50.000	50.000	50.000
	JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva	20.000	0	0	0
	JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo	20.000	10.000	10.000	10.000
	Fond Memorijala Kantona Sarajevo	10.000	10.000	10.000	10.000
	Policijska uprava Centar	50.000	0	0	0
	Transfer institucijama iz oblasti kulture	0	50.000	50.000	50.000
	Memorijalni centar Potočari	10.000	15.000	15.000	15.000
	JU Bosanski kulturni centar Kantona Sarajevo	30.000	0	0	0
	Šumarski fakultet Sarajevo	10.000	10.000	10.000	10.000
	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	30.000	0	0	0
	Zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa	15.000	10.000	10.000	10.000
	KJU za zaštićena prirodna područja - projekt Priroda za oporavak Skakavac	80.200	0	0	0
	JU Biblioteka za slijepa i slabovidna lica	5.000	5.000	5.000	5.000
	Transferi ustanovama predškolskog odgoja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i fakultetima	200.000	150.000	200.000	200.000
	Transferi ustanovama osnovnog obrazovanja za obnovu bibliotečkog fonda	5.000	0	0	0
	Transferi JU OŠ Musa Ćazim Ćatić za rekonstrukciju kotlovnice	150.000	0	0	0
	Transferi JU Djeca Sarajeva za vanjsko uređenje vrtića Slavuj i Višnjik	70.000	0	0	0
	Transfer Gradu za sufinansiranje izgradnje spomenika kralju Tvrtku I Kotromaniću	50.000	0	0	0
	JU Centar za sport i rekreaciju za poboljšanje uslova rada u sportskim objektima Centra	450.000	50.000	100.000	100.000
	Transfer za pomoć općinama i gradovima za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća	195.000	200.000	200.000	200.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	646.649	595.000	515.000	465.000
	Kapitalni transferi paraplegičarima- ratnim vojnim invalidima za ugradnju komandi u automobilima	15.000	10.000	10.000	10.000
	Transfer za nabavku pomagala za invalidna lica	10.000	10.000	10.000	10.000
	Kapitalni transferi invalidnim licima za prilagođavanje stambenih objekata i motornih vozila	15.000	15.000	15.000	15.000
	Transfer za sanaciju individualnih objekata socijalno ugroženih porodica	20.000	20.000	20.000	20.000
	Transfer za pomoć pojedincima u nerazvijenim općinama - pomoć održivom povratku	40.000	40.000	40.000	40.000
	Transfer za sufinansiranje mjera poboljšanja energijske efikasnosti za objekte individualnog i kolektivnog stanovanja	336.649	120.000	120.000	120.000
	Transfer samostalnim poduzetnicima - obrtnicima za unapređenje poslovanja	160.000	180.000	200.000	200.000

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	Transfer za nabavku plastenika za socijalno ugrožene građane	50.000	0	0	0
	Transfer za nabavku voćarskih sadnica, proljetnu sjetvu i plastenike	0	200.000	100.000	50.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	60.000	50.000	50.000	50.000
	Transferi vjerskim institucijama	60.000	50.000	50.000	50.000
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	2.673.500	865.000	915.000	1.015.000
	KJKP Park	65.000	10.000	10.000	10.000
	KJP Centar Skenderija	30.000	0	0	0
	KJKP Vodovod i kanalizacija	1.077.000	350.000	400.000	400.000
	KJKP Vodovod i kanalizacija za izgradnju rezervoara Kromolj Betanija i pumpne stanice Gornji Kromolj	550.000	500.000	500.000	500.000
	KJKP Vodovod i kanalizacija za sanaciju vodovodne mreže u ulici Kranjčevićeva	595.000	0	0	0
	JP Elektroprivreda	5.000	5.000	5.000	5.000
	KJKP Sarajevogas	342.000	0	0	100.000
	KJKP Pokop	9.500	0	0	0
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	267.000	18.000	8.000	8.000
	Sarajevo Centar poduzetništva	250.000	0	0	0
	Projekt Mind Your Business	10.000	10.000	0	0
	Transferi upravicima za učešće u sanaciji zajedničkih dijelova stambenih objekata u kojima je općina vlasnik stanova	7.000	8.000	8.000	8.000

Analitika kapitalnih ulaganja

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
821000	KAPITALNA ULAGANJA - IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	22.601.739	8.218.000	8.100.000	9.249.000
821100	Nabavka zemljišta	1.333.281	620.000	690.000	690.000
	Nabavka zemljišta	1.333.281	620.000	690.000	690.000
821200	Nabavka građevina	6.522.637	1.760.000	1.710.000	2.650.000
	Izgradnja javne rasvjete	494.000	300.000	210.000	300.000
	Izgradnja javne rasvjete - iluminacija objekta Likovne akademije	80.000	0	0	0
	Izgradnja saobraćajnice - ulica Rušida Prgude	200.000	0	0	0
	Izgradnja podzemnih javnih garaža	120.000	200.000	200.000	1.000.000
	Uređenje lokaliteta Šip	2.199.937	300.000	300.000	200.000
	Stambeno poslovni objekat na Šipu za ruševince	4.000	0	0	0
	Poslovni objekat sa dvonamjenskim skloništem	400.000	0	0	0
	Izgradnja poslovno-stambenog objekta prema planskoj dokumentaciji	0	0	0	1.000.000
	Škola i predškolska ustanova na Šipu	620.000	0	0	0
	Predškolska ustanova Razigrani dani	30.000	0	0	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	Evropska kuća kulture i nacionalnih manjina/ Centar za zdravo odrastanje djece	1.360.000	10.000	0	0
	Objekt Škola u prirodi Mrkovići	60.000	350.000	400.000	50.000
	Izgradnja sportskih, dječijih i ciciban igrališta	443.000	100.000	100.000	100.000
	Uređenje parka Jelena Vitas u ulici Branilaca Sarajeva	181.000	0	0	0
	Spomen obilježje Ljiljan	0	400.000	500.000	0
	izgradnja spomen obilježja kod OŠ Vladislav Skarić	25.000	0	0	0
	Formiranje površine trga savremene koncepcije na lokalitetu arheološkog parka Kalin hadži Alijine džamije	256.000	100.000	0	0
	Izgradnja hair česme	12.700	0	0	0
	Izgradnja pristupa prema objektima mjesnih zajednica licima sa umanjenim sposobnostima kretanja	20.000	0	0	0
	Izgradnja punionica i parking prostora za električna vozila	17.000	0	0	0
821300	Nabavka opreme	2.530.520	966.000	981.000	1.096.000
	Kompjuterska i ostala elektro oprema	420.000	165.000	200.000	300.000
	Vozila i oprema za civilnu zaštitu	1.736.000	696.000	686.000	701.000
	Street workout i parkour igralište	45.000	15.000	15.000	15.000
	Biblioteka na otvorenom	8.020	0	0	0
	Oprema za objekt Evropske kuće kulture i nacionalnih manjina/ Centar za zdravo odrastanje djece	50.000	20.000	0	0
	Namještaj i oprema za zgradu Općine, mjesne zajednice i javne prostore	271.500	70.000	80.000	80.000
821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	100.000	20.000	0	0
	Urbana oprema za uređenje centralne zone (privremeni objekti jednostavnih usluga i tezge)	100.000	20.000	0	0
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	461.000	380.000	380.000	380.000
	Nabavka novih softvera i unapređenje softvera u Općini	335.000	300.000	300.000	300.000
	Izrada projektne dokumentacije	68.000	80.000	80.000	80.000
	Spomenik Mirzi Delibašiću na Skenderiji	58.000	0	0	0
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	11.654.300	4.472.000	4.339.000	4.433.000
	Nadogradnja sistema vodovoda Nahorevo	175.000	100.000	0	0
	Regulacija toka (ucjvljenje) potoka Sušica u okviru izgradnje I transverzale	1.422.000	0	0	0
	Rekonstrukcija i održavanje nekategorisanih cesta	1.224.000	505.000	575.000	435.000
	Rekonstrukcija i održavanje lokalnih cesta	1.640.000	1.520.000	1.252.000	1.446.000
	Postavljanje i održavanje saobraćajne signalizacije	50.000	100.000	100.000	100.000
	Rekonstrukcija ulice Kranjčevićeva i Kotromanića	1.710.000	0	0	0
	Investiciono uređenje parka Jezero/ javnih parkovskih površina	150.000	100.000	100.000	100.000
	Investiciono uređenje parka Hastahana	500.000	50.000	50.000	50.000
	Sanacija stepeništa, pješačkih staza i ograda	1.370.000	905.000	915.000	915.000
	Sanacija platoa ispred objekta Bičakčić (pješački trg na raskrsnici ulica Kranjčevićeva i Maršala Tita)	69.000	0	0	0
	Rekonstrukcija šetnice od Velikog parka do crkve na Marijin dvoru (I faza Trg djece Sarajeva i II faza)	1.500.000	500.000	500.000	500.000
	Ostala rekonstrukcija i poboljšanja - popravka	12.300	0	0	0

EKONOMSKI KOD	OPIS	Izmjene i dopune Budžet 2022.	DOB 2023.	DOB 2024.	DOB 2025.
1	2	3	4	5	6
	potopnih stubića na prilaznom putu na Merhemića trgu				
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje mosta Festina Lente	274.000	0	0	0
	Rekonstrukcija i poboljšanja stadiona Asim Ferhatović Hase	150.000	50.000	100.000	100.000
	Prrojekt Mjere energetske efikasnosti na društvenom domu Gorica (sufinansiranje sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH)	80.000	0	0	0
	Investiciono održavanje zgrade i objekata Općine	478.000	210.000	285.000	245.000
	Projekt adaptacije šalter sale sa odjeljenjem MUP-a KS za pružanje usluga izdavanja ličnih dokumenata	400.000	0	0	0
	Investiciono održavanje poslovnih prostora	200.000	205.000	225.000	295.000
	Investiciono održavanje poslovnih prostora - rekonstrukcija ambulanti porodične medicine	70.000	70.000	70.000	70.000
	Sanacija neuslovnih stanova u vlasništvu Općine - priprema za izdavanje u zakup	180.000	157.000	167.000	177.000

Fondovska klasifikacija projekcije gornjih granica izdataka Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godine

Posmatrajući prema izvorima sredstava tekućeg perioda, struktura sredstva je slijedeća:

VRSTA FONDA	UKUPNO TEKUĆI PRIHODI 2022.	UKUPNO PRENESENA SREDSTVA	UKUPNO BUDŽET 2022. (Izmjene i dopune)	PROJEKCIJA 2023.	PROJEKCIJA 2024.	PROJEKCIJA 2025.
	1	2	3 (1+2)	4	5	6
opći fond	20.643.987	3.804.933	24.448.920	22.717.000	23.410.000	24.358.000
cestarine	1.795.000	509.635	2.304.635	1.860.000	1.902.000	1.996.000
posebna naknada civilne zaštite	2.750.000	7.946.416	10.696.416	2.750.000	2.750.000	2.800.000
zakup sklonista	38.000	114.813	152.813	40.000	45.000	50.000
izgradnja sklonista	60.000	385.380	445.380	60.000	60.000	65.000
dodjela i prodaja zemljišta	1.350.000	1.046.085	2.396.085	1.250.000	1.220.000	1.220.000
zakup zemljišta	250.000	479.817	729.817	300.000	280.000	280.000
renta	7.000.000	2.116.346	9.116.346	3.000.000	3.000.000	3.000.000
uređenje	500.000	241.294	741.294	200.000	200.000	200.000
uređenje Šipa putem Zavoda za izgradnju KS	0	2.866	2.866	0	0	0
uređenje Šipa putem Općine	1.000.000	1.599.937	2.599.937	300.000	300.000	200.000
javna površina	1.300.000	1.074.383	2.374.383	1.500.000	1.500.000	1.500.000
postavljanje reklama na fasadama	120.000	216.649	336.649	120.000	120.000	120.000
državne šume	0	158	158	0	0	0

VRSTA FONDA	UKUPNO TEKUĆI PRIHODI 2022.	UKUPNO PRENESENA SREDSTVA	UKUPNO BUDŽET 2022. (Izmjene i dopune)	PROJEKCIJA 2023.	PROJEKCIJA 2024.	PROJEKCIJA 2025.
	1	2	3 (1+2)	4	5	6
davanje prava na eksploataciju prirodnih resursa	5.000	2.551	7.551	3.000	3.000	3.000
privatizacija stanova	7.000	35.841	42.841	5.000	5.000	5.000
zakup stanova	35.000	72.237	107.237	60.000	70.000	80.000
naknada za katastar	65.000	33.050	98.050	65.000	65.000	65.000
prodaja stanova i ostale imovine	470.000	17.050	487.050	100.000	100.000	100.000
tehnički pregledi	250.000	0	250.000	250.000	250.000	250.000
premija osiguranja zgrade	0	73.770	73.770	0	0	0
premija osiguranja - sredstva civilne zaštite	0	3.255	3.255	0	0	0
ostali prihodi (uplate investitora za up i rp)	50.000	0	50.000	50.000	50.000	48.000
namjenski transferi viših nivoa vlasti	7.184.548	0	7.184.548	1.970.000	1.730.000	1.720.000
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	44.873.535	19.776.464	64.650.000	36.600.000	37.060.000	38.060.000

Funkcionalna klasifikacija projekcije gornjih granica izdataka Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godine

Procjena potrošnje po funkcionalnim sektorima za period 2023.-2025. godine daje se u narednom pregledu prema propisanoj klasifikaciji funkcija, uzimajući u obzir da su u 2022. godini iskazana i prenijeta neutrošena sredstva iz 2021. godine, dok su u projekcijama za naredne godine prikazani samo tekući prihodi:

Sektor / funkcija	Budžet 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
Opće javne usluge	17.250.155	14.925.800	15.129.800	14.979.800
Obrana	9.621.050	2.009.000	2.009.000	2.029.000
Javni red i sigurnost	374.500	457.000	407.000	407.000
Ekonomski poslovi	13.836.237	5.460.000	5.247.000	5.321.000
Zaštita životne sredine	6.062.581	2.600.000	2.700.000	2.785.000
Stambeni i zajednički poslovi	7.163.637	3.977.000	3.797.000	5.619.000
Zdravstvo	270.502	210.000	210.000	210.000
Rekreacija, kultura i religija	5.386.342	3.339.200	3.610.200	3.104.200
Obrazovanje	2.799.000	1.923.000	2.251.000	1.906.000
Socijalna zaštita	1.885.996	1.699.000	1.699.000	1.699.000
Ukupna potrošnja	64.650.000	36.600.000	37.060.000	38.060.000

U tabelama programskog budžeta za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2023.-2025. godine prikazane su ukupne procjene potrebnih sredstava prema trenutno utvrđenim programima (mjerama) iz Nacrta Strategije razvoja Općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine i budžetskim projektima.

Cijeneći značaj strateškog usmjerenja kojeg predstavlja trenutno važeći Nacrt Strategije razvoja, važnost jasno definisanih, mjerljivih, dostižnih i realnih ciljeva posebno u kontekstu planiranja budžeta koji predstavlja osnovni instrument ostvarenja vizije i ciljeva Općine, u programskom dijelu Dokumenta okvirnog budžeta Općine Centar za 2023.-2025. godinu prikazana je i poveznica trenutno definisanih budžetskih programa sa prepoznatim strateškim ciljevima i prioritetima, a za mjere (programe) utvrđena je veza sa aktualnim i planiranim budžetskim projektima (aktivnostima).

Navedenom poveznicom učinjen je prvi korak prema zakonskoj obavezi identifikacije i uvezivanja programa (mjera) iz strateških dokumenata, programa iz trogodišnjih i godišnjih planova rada te Dokumenta okvirnog Budžeta, uz napomenu da su u programskim tabelama DOB-a iskazane samo one identificirane mjere za koje su utvrđeni projekti (aktivnosti) koje imaju finansijske učinke (zahtjevaju budžetska sredstva za realizaciju).

Prilikom analize navedenog, opet treba uzeti u obzir da podaci za 2022. godinu obuhvataju, pored tekućih i prenijeta neutrošena sredstva, kao i da je raspored sredstava bitno određen njihovim izvorom, odnosno da li se radi o namjenskim ili općim sredstvima.

Programska klasifikacija pregleda prioriteta budžetske potrošnje sa utvrđenim gornjim granicama rashoda za planiranje budžeta za period 2023.-2025. godine

GLAVNI PROGRAM	ŠIFRA GLAVNOG PROGRAMA	POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR	2022.	PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
				2023.	2024.	2025.
Kreiranje uslova u općini Centar Sarajevo za ubrzan ekonomski razvoj, prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj u skladu sa EU standardima i smanjenje pritiska na okoliš	GP	TEKUĆI I KAPITALNI PROGRAMI	47.627.945	20.885.700	21.018.700	22.114.700

(evidentirani strateški fokusi)

PROGRAMI ZA IMPLEMENTACIJU GLAVNOG PROGRAMA:

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrtni dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJE RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Digitalizirana i konkurentna poduzetnička infrastruktura za proizvođače i usluge veće dodane vrijednosti	Podrška sektoru preduzetništva (postojećim MSP, obrtima i start up biznisima)	Razviti mehanizame efikasnog finansiranja poslovnih subjekata	1.2.1.	KP9-6	615200	Podrška samostalnim poduzetnicima - obrtnicima sa područja općine za unapređenje poslovanja	160.000	180.000	200.000	200.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Digitalizirana i konkurentna poduzetnička infrastruktura za proizvode i usluge veće dodane vrijednosti	Podrška sektoru preduzetništva (postojećim MSP, obrtnima i start up biznisima)	Sistemska unapređenje preduzetničke infrastrukture i pratećih servisa	1.2.2.	KP9-7	611000 612000; 613000;614000 615000; 821300	Sarajevo - Centar preduzetništva	508.200	11.000	8.000	8.000
				KP9-6	611000 615500	Projekt Mind Your Business	21.000	10.000	0	0
	Privlačenje investicija	Unaprijediti promociju sektorskih/ u pojedinim nišama/investicionih prilika, prije svega u turizmu, IT sektoru i kreativnim industrijama	1.3.3.	KP9-2	613900	Izrada studije o instrumentima podrške Općine Centar transformaciji i diversifikaciji privrede općine u pravcu nove ekonomije - ekonomije znanja i kreativne ekonomije	5.000	0	0	0
				KP-2	613900	izrada Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2021.-2027. godine	5.000	0	0	0
				KP9-2	614200	Fond za podršku inovatorima	10.000	15.000	15.000	20.000
	Razvoj programa razvoja ruralnog područja	Podrška diversifikaciji privrednih aktivnosti u ruralnom području	1.5.1.	KP9-3	614400	Sufinansiranje redovnih veterinarskih pregleda krupne stoke	15.000	15.000	15.000	15.000
				KP9-3	614200	Finansijska podrška registrovanim poljoprivrednicima za nabavku stočne hrane	30.000	35.000	45.000	45.000
				KP9-3	614200	Projekt urbane poljoprivrede	0	50.000	100.000	100.000
				KP9-3	613400 615200	Podrška poljoprivrednim proizvođačima za proljetnu sjetvu, voćarske sadnice i plastenike	56.000	200.000	100.000	50.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Digitalizirana i konkurentna poduzetnička infrastruktura za proizvode i usluge veće dodane vrijednosti	Razvoj programa razvoja ruralnog područja	Podrška razvoju ruralnog turizma sa osloncem na Spomenik prirode Skakavac	1.5.3.	KP9-9	611000; 612000; 613000; 614000; 615000; 821300	<i>Priroda za oporavak - Skakavac</i>	279.100	0	0	0
	Podrška razvoju kulturnog i poslovnog turizma	Institucionalno povezivanje sektora kulture i umjetnosti sa turističkim sektorom	1.6.1.			<i>Projekt Festival u Centru</i>	100.000	100.000	100.000	100.000
	Unapređenje kapaciteta za privlačenje sredstava iz EU fondova i drugih međunarodnih i domaćih izvora	Razvoj i implementacija projekata od značaja za razvoj Općine sufinansirani iz EU fondova i drugih finansijskih izvora	1.7.1.	KP9-8	611000; 612000; 613000	<i>Projekt ArheoDunav</i>	150.000	0	0	0
				KP9-2	613900	<i>Finansiranje i sufinansiranje projekata iz EU fondova</i>	60.000	80.000	80.000	100.000
				KP7-21	613900 614400 821600	<i>Projekti zaštite okoliša sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH</i>	193.800	3.000	3.000	3.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA			
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.	
Unapređeni, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unaprijediti kvalitet formalnog i neformalnog obrazovanja	Podržati unapređenje nastavnih i vannastavnih programa u osnovnim i srednjim školama (sa posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom	2.1.2.	TP6-1	614100	<i>Takmičenje osnovnih škola iz znanja</i>	25.000	25.000	25.000	25.000	
				TP-6-6	614100	<i>Podrška stručnom usavršavanju rukovodilaca osnovnih škola</i>	3.000	3.000	3.000	3.000	
				TP6-2	614200	<i>Obilježavanje Dana nastavnika u Kantonu Sarajevo</i>	4.000	7.000	7.000	7.000	
		Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama	2.1.3.		KP3-1	821200	<i>Izgradnja predškolske ustanove na Šipu</i>	620.000	0	0	0
					KP3-2	821200	<i>Izgradnja predškolske ustanove Razigrani dani</i>	30.000	0	0	0
					KP3-3	821200	<i>Izgradnja škole u prirodi u Mrkovićima</i>	60.000	350.000	400.000	50.000
					TP6-12	615100	<i>Poboljšanje prostornih uslova rada i opremljenosti predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola i visokoškolskih ustanova</i>	450.000	150.000	200.000	200.000
					TP6-17	615100	<i>Opremanje biblioteka u javnim ustanovama</i>	10.000	5.000	5.000	5.000
		Razviti i podržati programe prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja u neformalnom obrazovanju	2.1.4.		TP6-18	614200	<i>Transfer obrazovnim institucijama za prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i vanredno školovanje nezaposlenih</i>	30.000	30.000	30.000	30.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA			
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.	
Unapređeni, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unaprijediti kvalitet formalnog i neformalnog obrazovanja	Podrška učenicima i studentima u obrazovnom procesu	2.1.5.	TP6-16	614100 614200	Podrška projektima za školsku djecu, studente i mlade	40.000	45.000	45.000	45.000	
				TP6-3	614100	Edukacija učenika osnovnih škola iz oblasti kulture	0	8.000	8.000	8.000	
				TP6-5	614100	Podrška ekološkim projektima osnovnih škola	5.000	10.000	10.000	10.000	
				TP6-7	614100	Podrška prvačićima	110.000	110.000	120.000	120.000	
				TP6-9	614200	Besplatan prevoz učenika osnovnih škola	175.000	175.000	240.000	240.000	
		TP6-8	614200	Stipendiranje učenika i studenata	739.000	600.000	700.000	700.000			
			Stipendiranje i dodjela nagrada najboljim učenicima i studentima	2.1.6.	TP10-8	614200	Podrška mladim uspješnim pojedincima, dobitnicima najvećih priznanja i nagrada	50.000	35.000	38.000	38.000
	Unaprijediti dostupnost, efikasnost i kvalitet zdravstvenih usluga		Razviti programe prevencije bolesti i zaštite, zdravlja stanovništva	2.2.1.	TP5-2	613900	Projekti Zdravstvenog savjeta Opštine	6.000	6.000	6.000	6.000
			Podrška razvoju zdravstvene infrastrukture i u nabavci neophodne medicinske opreme	2.2.3.	TP5-1	615100	Unapređenje zdravstvene infrastrukture	60.000	50.000	50.000	50.000
		TP5-1			614100 615100	Sufinansiranje nabavke medicinske opreme	50.000	0	0	0	

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA			
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJE RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.	
UnapređenI, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Podrška unapređenju uslova za bavljenje rekreativnim sportskim aktivnostima za sve dobne skupine	Održavanje i unapređenje sportske infrastrukture u vlasništvu Opštine Centar	2.3.1.	KP7-2	614100 615400 821200	<i>Izgradnja, uređenje i održavanje sportskih ploha, dječijih i ciciban igrališta</i>	1.089.000	410.000	390.000	390.000	
				KP4-5	821600	<i>Sufinansiranje investicionog održavanja stadiona Asim Ferhatović Hase</i>	150.000	50.000	100.000	100.000	
		Podrška sportskim aktivnostima za sve dobne uzraste u cilju zdravog življenja i socijalne inkluzije	2.3.2.		TP7-1	614100	<i>Sportski projekti za djecu,mlade i građane sa područja općine Centar</i>	290.000	290.000	300.000	300.000
					TP7-2	614100	<i>Sportski susreti srednjih škola</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
					TP7-7	614200	<i>Sufinansiranje članarina pojedinaca za u sportskim klubovima (Implementacija Akcionog plana Strategije iz oblasti sport)</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
		Unapređenje promocije usmjerene prema građanima sa ciljem omasovljenja bavljenja sportskim aktivnostima	2.3.3.		TP7-3	614100 615100	<i>Podrška za rad i poboljšanje uslova rada JU Centar za sport i rekreaciju</i>	640.000	240.000	340.000	340.000
		Podrška sportskim udruženjima u organizovanju trenažnih procesa i takmičarskih aktivnosti	2.3.4.		TP9-1	614300	<i>Finansijska podrška sportskim klubovima koji rade sa invalidnim licima</i>	25.000	25.000	25.000	25.000
		Podrška istaknutim sportistima i talentovanim pojedincima u amaterskim nekomercijalnim sportovima	2.3.5.		TP7-7	614200	<i>Sufinansiranje odlaska mladih sportista na takmičenja (Implementacija Akcionog plana Strategije iz oblasti sport)</i>	20.000	30.000	30.000	30.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Unapređeni, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Posticanje modela kulture prilagođenog potrebama svih generacija općine Centar	Podrška razvoju infrastrukture namjenjene kulturnim sadržajima	2.4.1.	KP11-22	821200 821300	<i>Izgradnja Europske kuće kulture i nacionalnih manjina</i>	1.410.000	30.000	0	0
				TP8-8	615100	<i>Poboljšanje prostornih uslova rada i opremljenosti kulturno-historijskih ustanova</i>	10.000	65.000	65.000	65.000
		Podrška ustanovama i pojedincima za projekte iz oblasti kulture i umjetnosti	2.4.2.	TP8-3 TP8-4	614100	<i>JU Centar kulture i mladih (finansiranje rada i projekti za građane)</i>	413.000	413.000	430.000	430.000
				TP8-5	614100	<i>Manifestacija javnog dočeka Nove godine na ulicama Grada</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
				TP8-7	614000 615000	<i>Podrška kulturnim i naučnim ustanovama, manifestacijama, festivalima i projektima</i>	195.000	60.000	60.000	60.000
		Podrška vjerskim ustanovama	2.4.3.	TP8-2	61300	<i>Podrška vjerskim institucijama i zajednicama u finansiranju tekućih programa</i>	24.000	30.000	30.000	30.000
				KP4-1	615300	<i>Obnavljanje, rekonstrukcija i opremanje religijskih objekata</i>	60.000	50.000	50.000	50.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Unapređen1, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unapređenje standarda u oblasti socijalne zaštite i inkluzije/uključivanja	Uključivanje socijalno osjetljivih osoba/učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika	2.5.1.	TP11-1	614200	<i>Alternativni smještaj</i>	2.500	2.500	2.500	2.500
				TP4-14	615200	<i>Sanacija individualnih objekata socijalno ugroženih lica</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
				TP4-12	615200	<i>Prilagodavanje stambenih objekata i motornih vozila invalidnih lica</i>	15.000	15.000	15.000	15.000
				TP4-16	615200	<i>Nabavka pomagala za invalidna lica</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
				KP2-2	615200	<i>Pomoć u održivom povratku</i>	40.000	40.000	40.000	40.000
		Razvoj programa podrške boračkoj populaciji	2.5.2.	TP3-1	614200	<i>Pomoć ratnim vojnim invalidima 100%, 90% i 80% - korisnicima tuđe njege i pomoći</i>	75.000	75.000	75.000	75.000
				TP3-2	614200	<i>Pomoć ratnim vojnim invalidima, porodicama šehida i poginulih boraca i demobilisanim borcima</i>	300.000	300.000	300.000	300.000
				TP3-3	614200	<i>Jednokratne novčane pomoći povodom značajnih datuma</i>	20.000	20.000	20.000	20.000
				TP3-4	614300	<i>Finansiranje programa boračkih udruženja</i>	327.200	327.200	327.200	327.200
				TP3-5	614100 613700	<i>Aktivnosti i organizacija proslave značajnih datuma i godišnjica</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
				KP1-2	614100 615100	<i>Pomoć Fondu memorijala Kantona Sarajevo</i>	15.000	10.000	10.000	10.000
				TP3-6	615200	<i>Prilagodavanje putničkih automobila RVI za samostalno upravljanje</i>	15.000	10.000	10.000	10.000
				TP3-7	614100	<i>Participiranje u projektima Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo i fondovima KS</i>	5.000	5.000	5.000	5.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
UnapređenI, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unapređenje standarda u oblasti socijalne zaštite i inkluzije/uključivanja	Radno osposobljavanje i školovanje socijalno osjetljivih osoba i manjinskih grupa	2.5.3.	TP6-4	614200	<i>Pomoć učenicima romske populacije za redovno pohađanje nastave</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
		Razvoj socijalnih usluga neposrednim korisnicima	2.5.4.	TP4-13	614200	<i>Pomoć penzionerima i osobama treće životne dobi</i>	85.502	90.000	90.000	90.000
				TP4-8	614200	<i>Participacija za nabavku hljeba i mlijeka socijalno ugroženim penzionerima i građanima preko 65 godina starosti</i>	300.000	330.000	330.000	330.000
				TP4-2	614200	<i>Pomoć u liječenju osoba oboljelih od leukemije, hepatitisa B i C i drugih teških hroničnih bolesti</i>	90.000	90.000	90.000	90.000
				TP4-3	614200	<i>Urgentne socijalne pomoći</i>	215.000	215.000	215.000	215.000
				TP4-31	614200	<i>Podrška mjerama readmisije</i>	2.000	2.500	2.500	2.500
				TP4-4	614200	<i>Pomoć u plaćanju užina učenicima osnovnih škola sa područja općine Centar</i>	60.000	80.000	80.000	80.000
				TP4-5	614200	<i>Pomoć za privremeni smještaj socijalno ugroženih porodica</i>	40.000	45.000	45.000	45.000
				TP4-7	614200	<i>Finansiranje ukopa lica koja nemaju bliže srodnike</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
TP4-6	614200	<i>Obezbijedenje zdravstvene zaštite za lica u stanju socijalne potrebe</i>	25.000	25.000	25.000	25.000				

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
UnapređenI, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unapređenje standarda u oblasti socijalne zaštite i inkluzije/uključivanja			TP4-9	614200	<i>Pomoć porodiljama</i>	120.000	120.000	120.000	120.000
				TP4-29	614200	<i>Podrška mjerama natalitetne politike - sufinansiranje vantjelesne oplodnje</i>	40.000	60.000	60.000	60.000
		Razvoj institucionalnih i vanistitucionalnih oblika socijalne zaštite	2.5.5.	TP4-25	614100	<i>Podrška ustanovama za socijalnu zaštitu građana</i>	38.000	22.000	22.000	22.000
				TP4-15	615100 614100	<i>Pomoć KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja</i>	22.000	12.000	12.000	12.000
				TP4-25	614200	<i>Podrška projektima međunarodnog nevladinog sektora za socijalnu zaštitu</i>	4.848	0	0	0
		Unapređenje uslova aktivnog življenja za osobe treće dobi	2.5.7.	TP9-1	614300	<i>Podrška radu i aktivnostima Centara za zdravo starenje</i>	190.000	160.000	160.000	160.000
		Održavanje stambenog fonda za rješavanje stambenih potreba građana	2.5.10.	TP12-1	614500	<i>Nužne opravke na stambenim zgradama (putem upravnika)</i>	70.000	100.000	100.000	100.000
				KP11-9	821200	<i>Izgradnja stambeno poslovnog objekta na Šipu za ruševince</i>	4.000	0	0	0
				-	821200	<i>Izgradnja stambeno poslovnog objekta prema planskoj dokumentaciji</i>	0	0	0	1.000.000
				TP12-5	613900	<i>Reimenovanje i numeracija ulica i objekata</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
				TP12-9	614200	<i>Uređenje fasada na objektima kolektivnog stanovanja</i>	20.000	20.000	20.000	20.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Unapređeni, dostupni i kvalitetni javni i socijalni servisi	Unapređenje položaja mladih	Podrška stambenom zbrinjavanju mladih	2.6.1.	TP10-11	614200	Podrška stambenom zbrinjavanju mladih	70.000	70.000	70.000	70.000
		Razvoj podsticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih	2.6.2.	KP9-6	613900 614200	Transfer mladima za zapošljavanje, samozapošljavanje i sticanje radnog iskustva	318.000	200.000	250.000	250.000
		Razvoj svijesti mladih o značaju kreativnog provođenja slobodnog vremena i pružanje podrške mladim u organizaciji kulturnih i sportskih aktivnosti i događaja	2.6.3.	TP10-10	614200	Podrška aktivizmu mladih	0	30.000	30.000	30.000
				TP10-4	614200	Podrška mladima za mobilnost	10.000	25.000	25.000	25.000
				TP10-2	614100	Finansiranje projekata za mlade putem JU Centar kulture i mladih	30.000	50.000	50.000	50.000
				TP10-5	614100 614200	Strategija prema mladim (implementacija projekata)	104.000	95.000	95.000	95.000
	Razvoj partnerstva sa organizacijama civilnog društva OCD	2.7.1.	TP9-1	614300	Podrška razvoju i unapređenju organizacija civilnog društva	756.000	477.000	491.000	475.000	
			TP9-2	614700	Podrška projektima nevladinog sektora u saradnji sa međunarodnim organizacijama	70.000	0	0	0	
			TP9-1	614300	Podrška aktivnostima u okviru Centra za pomoć porodicama djece i osobama ometenim u razvoju	74.000	75.000	75.000	75.000	
			TP10-3	614300	Podrška razvoju nevladinih organizacija koja se bave pitanjima mladih	30.000	0	0	0	

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije	Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Opštine	Izrada nove i inoviranje postojeće prostorno - planske dokumentacije (RP i UP)	3.1.1.	KP6-1	613900 614100	Izrada planske dokumentacije prostornog uređenja	380.000	250.000	190.000	188.000
				KP6-2	613900 614100 615100 821500	Izrada studija, konkursa i projektne dokumentacije kapitalnih projekata	391.900	191.000	191.000	191.000
		Prenos zemljišta za realizaciju planova	3.1.2.	KP5-1	821100	Nabavka i uređenje zemljišta	1.333.281	620.000	690.000	690.000
		Sprečavanje bespravne izgradnje	3.1.3.	TP13-1	613900 822200	Suzbijanje bespravne gradnje na području općine Centar Sarajevo	220.000	60.000	60.000	60.000
	Unapređenje energetske efikasnosti	Sufinansiranje utopljanja zgrada i individualnih objekata	3.2.1.	KP7-12	613900; 615200	Sufinansiranje mjera poboljšanja energetske efikasnosti za objekte individualnog i kolektivnog stanovanja / obnova fasada i utopljanje zgrada	356.649	130.000	130.000	130.000
	Poboljšanje vodosnabdjevanja, upravljanja otpadnim i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području Opštine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"	3.3.1.	KP8-1	615400	Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području Općine	1.672.000	350.000	400.000	400.000
				TP16-1; TP16-4	613700; 613900	Uređenje i održavanje lokalnih komunalnih objekata vodosnabdjevanja	88.500	88.500	88.500	23.500
				KP8-12	613900 615400 821600	Izgradnja i održavanje objekata vodosnabdjevanja rubnih naselja općine vodom	910.000	1.100.000	1.000.000	1.000.000
				KP7-23		Regulacija toka potoka Sušica	1.422.000	0	0	0

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije	Unapređivati integralno upravljanje otpadom i sistem cirkularne ekonomije	Planiranje i uređenje lokacija za selektivno prikupljanje otpada	3.4.1.	KP8-9	614400	Obezbjedenje higijenskih uslova odlaganja otpada	324.000	200.000	230.000	230.000
	Razvoj nove i unaprijeđenje postojeće saobraćajne infrastrukture	Rekonstrukcija postojeće saobraćajne infrastrukture prema usvojenim planovima	3.5.1.	KP8-7	613700 821200 821600	Izgradnja, sanacija i rekonstrukcija lokalnih ulica sa saobraćajnom signalizacijom	3.850.000	1.720.000	1.452.000	1.646.000
				KP8-8	613700 821600	Izgradnja, sanacija i rekonstrukcija nekategorisanih ulica sa saobraćajnom signalizacijom	1.424.000	705.000	775.000	635.000
				KP8-19	821600	Postavljanje saobraćajne signalizacije	50.000	100.000	100.000	100.000
		Izgradnja podzemnih garaža	3.5.2.	KP8-20	821200	Izgradnja podzemnih garaža	120.000	200.000	200.000	1.000.000
	Uređenje, infrastrukturno opremanje i zaštita javnih prostora	Hortikulturno uređenje, održavanje i opremanje parkovskih i drugih zelenih površina	3.6.1.	KP7-3	614400 821600	Izgradnja i uređenje parkovskih površina	720.000	250.000	250.000	250.000
				KP7-10	614400	Podrška zoološkom vrtu Pionirska dolina	7.000	0	0	0
				KP7-14	615100	Podrška očuvanju Park Arboretum	10.000	10.000	10.000	10.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije	Uređenje, infrastrukturno opremanje i zaštita javnih prostora	Uređenje i održavanje drugih javnih prostora (ulice, mostovi, trgovi, spomenici, fontane, šetnice, javna rasvjeta)	3.6.2.	KP1-1; TP3-5	821200	<i>Izgradnja i održavanje spomen obilježja</i>	50.000	430.000	530.000	30.000
				KP7-17	615400	<i>Uređenje i ozelenjavanje grobalja</i>	9.500	0	0	0
				KP7-13	821300	<i>Opremanje mobilijarom javnih površina</i>	45.000	15.000	15.000	15.000
				KP7-19	614000 821000	<i>Uređenje i opremanje javnih prostora</i>	280.020	30.000	10.000	10.000
				KP7-19	821200	<i>Arheološki park Kalin hadži Alijine džamije</i>	256.000	100.000	0	0
				KP7-19	821600	<i>Sanacija i održavanje mosta Festina Lente</i>	274.000	0	0	0
				KP7-5	615100 821200	<i>Infrastrukturno uređenje područja RP Šip</i>	3.602.803	800.000	800.000	700.000
				KP8-3	615100 821200	<i>Izgradnja, rekonstrukcija, sanacija i održavanje javne rasvjete</i>	696.000	350.000	260.000	350.000
				KP8-6	821600	<i>Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja stepeništa, platoa, pristupnih i pješačkih staza i ograda</i>	1.439.000	905.000	915.000	915.000
				KP8-6	821600	<i>Rekonstrukcija šetnice (Veliki park - crkva na Marijin dvoru)</i>	1.500.000	500.000	500.000	500.000
				TP14-1 TP14-2	613700	<i>Zimsko održavanje lokalnih i nekategorisanih ulica</i>	900.000	650.000	650.000	650.000
				KP8-10	614400	<i>Unapređenje komunalne zoohigijene (zbrinjavanje i zaštita napuštenih životinja)</i>	25.000	20.000	20.000	20.000

STRATEŠKI OKVIR - VEZA SA STRATEGIJOM RAZVOJA OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA PERIO2021.-2027. GODINE (Nacrt dokumenta)				POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	NAZIV PROGRAMA / MJERE	ŠIFRA PROGRAMA / MJERE IZ NACRTA STRATEGIJ E RAZVOJA = ŠIFRA PROGRAMA DOB-a	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Održivo upravljanje okolišem i infrastrukturnim resursima u skladu sa principima zelene tranzicije	Povećati otpornost na krize	Poboljšati funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	3.7.1.	TP15-1; TP15-2; TP15-4; TP15-6; TP17-7; TP15-8	613400; 613900; 614200; 614300;	<i>Jačanje kapaciteta civilne zaštite Opštine Centar</i>	279.500	241.000	241.000	241.000
				TP15-11;TP15-12; TP15-13; TP15-16; TP15-17; TP15-18; TP15-19	613900, 614200; 615100	<i>Projekti zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i neraspoređena rezerva</i>	7.956.450	1.365.000	1.375.000	1.380.000
				TP15-9	613200 613700	<i>Projekti zaštite i održavanja skloništa</i>	168.192	100.000	105.000	115.000
				KP11-3	821300	<i>Nabavka opreme za formirane strukture civilne zaštite</i>	1.736.000	696.000	686.000	701.000
		Osigurati zaštitu i funkcionisanje kritične infrastrukture	3.7.2.	KP8-2	615100	<i>Sanacija klizišta</i>	2.490.000	1.200.000	1.200.000	1.280.000
				KP7-11	614100	<i>Sanacija i održavanje korita vodotokova</i>	200.000	200.000	200.000	200.000
				KP8-4; KP8-5	615400	<i>3.8.2.4. Zamjena dotrajale i izgradnja nove elektroenergetske i gasne infrastrukture</i>	347.000	5.000	5.000	105.000

OSTALI PROGRAMI:

OSTALI PROGRAMI		POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
naziv programa	šifra DOB	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Administrativna podrška za osiguranje uslova za efikasno obavljanje funkcija i rada Općine	4.1.	TP1-1	613900 614800	<i>Izvršenje sudskih presuda</i>	322.000	610.000	560.000	560.000
		TP2-1	614100	<i>Provođenje i finansiranje izbora</i>	170.000	50.000	200.000	50.000
		TP2-2	614300	<i>Finansiranje parlamentarnih grupa</i>	300.000	200.000	200.000	200.000
		TP2-3	613900 614200	<i>Naknade za rad u Općinskom vijeću i tijelima Općinskog vijeća</i>	550.000	560.000	600.000	560.000
		TP19-1; TP19-3	613900	<i>Podrška radu mjesne samouprave</i>	150.000	170.000	170.000	150.000
		TP20-1	611000;612000 613980;614200	<i>Bruto plaće, naknade troškova i druge isplate zaposlenicima</i>	9.880.500	10.050.000	10.030.000	10.030.000
		TP18-1; TP18-2	613900	<i>Menadžment ljudskih potencijala - povećanje efikasnosti rada uposlenika</i>	75.000	110.000	115.000	115.000
		TP17-5; TP17-6	613300; 613400; 613900	<i>Razvoj i upravljanje IT sistemima Općine</i>	231.000	234.000	263.000	273.000
		TP20-5	614400	<i>Podrška transparentnosti i javnosti rada Općine</i>	25.000	25.000	25.000	25.000
		TP20-2	613000	<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	2.274.055	2.125.300	2.148.300	2.112.300
		TP20-3	614800	<i>Izdaci za povrate više i pogrešno uplaćenih sredstava</i>	40.000	45.000	45.000	45.000
		TP20-4	613900	<i>Izdaci za rad komisija za tehnički prijem objekata i drugih posebnih komisija</i>	250.000	250.000	250.000	250.000

OSTALI PROGRAMI		POSTOJEĆI BUDŽETSKI OKVIR				PROJEKCIJE DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA		
naziv programa	šifra DOB	ŠIFRA PROJEKTA BUDŽET 2022.	EKONOMSKI KOD	BUDŽETSKI PROJEKTI / AKTIVNOSTI	BUDŽET 2022.	2023.	2024.	2025.
Upravljanje ostalom nefinansijskom imovinom Općine (poslovno- stambeni fond, objekti i oprema)	4.2.	TP12-2	615500	Sanacija zajedničkih dijelova stambenih objekata u kojima je općina vlasnik	7.000	8.000	8.000	8.000
		KP5-5	821600	Sanacija općinskih stanova	180.000	157.000	167.000	177.000
		KP5-4	821600	Unapređenje stanja poslovnih prostora Općine Centar	270.000	275.000	290.000	360.000
		KP5-6	821600	Adaptacija šalter sale Općine sa odjeljenjem MUP-a za pružanje usluga izdavanja ličnih dokumenata	400.000	0	0	0
		KP11-1 KP11-17	821300	Nabavka hardvera (računarska i ostala elektro oprema)	420.000	165.000	200.000	300.000
		KP11-4	821500	Nabavka novih i unapređenje postojećih softvera, licenci i informacionih sistema	335.000	300.000	300.000	300.000
		KP11-5	821600	Investiciono održavanje i proširenje računarske mreže (pasivne mrežne opreme)	43.000	10.000	15.000	15.000
		KP11-2	821300	Nabavka namještaja i opreme	154.500	70.000	80.000	80.000
		KP11-6	821600	Investiciono održavanje zgrade, mjesnih zajednica i drugih objekata u vlasništvu;	435.000	200.000	275.000	235.000
				Izgradnja poslovnog objekta sa dvonamjenskim skloništem (raspored akumuliranih sredstava za skloništa)	400.000	0	0	0
Podrška radu policije	4.3.	KP10-1	615100	Poboljšanje uslova rada policijske uprave Centar	50.000	0	0	0

	Budžet 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
UKUPNO PROGRAMI ZA IMPLEMENTACIJU GLAVNOG PROGRAMA	47.627.945	20.885.700	21.018.700	22.114.700
UKUPNO OSTALI PROGRAMI	16.962.055	15.614.300	15.941.300	15.845.300
UKUPNO TEKUĆA REZERVA	60.000	100.000	100.000	100.000
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA BUDŽETA	64.650.000	36.600.000	37.060.000	38.060.000

Procjena zaduživanja i upravljanja dugom

Općina u narednom periodu, prema Dokumentu okvirnog budžeta, nije planirala kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina.

Eventualna kreditna zaduženja bit će, u skladu sa propisima, definirana godišnjim odlukama o izvršenju budžeta.

To se također odnosi i na mogućnosti zaduživanja Općine na tržištu kapitala kroz emisiju vrijednosnih papira (obveznice). Naime, emisija obveznica u uslovima niskih kamatnih stopa predstavlja alternativu drugim načinima zaduživanja, posebno ukoliko postoje projekti čija je stopa povrata dovoljna da pokrije i troškove emisije i kamatnu stopu. U ovom trenutku se može procijeniti da je situacija za emisiju obveznica povoljna, jer banke imaju znatne količine likvidnih sredstava koje ne mogu plasirati na drugi način. Druga prednost obveznica je mogućnost otkupa istih po cijenama koje su niže od nominalnih u situaciji kada dođe do rasta kamatnih stopa, što omogućava amortizovanje duga pod povoljnijim uslovima. Međutim, prilikom korištenja ove opcije, treba biti oprezan u uslovima inflacije, s obzirom na to da je jedan od mogućih instrumenata monetarne politike za obuzdavanje inflacije upravo povećanje kamatnih stopa kao cijene novca.

U okviru segmenta upravljanja javnim dugom, u FBiH je planirano usvajanje novog Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama kojim bi se utvrđivali pragovi zaduženosti u odnosu na BDP i pojačala kontrola nad zaduživanjem.

Trogodišnjom Strategijom upravljanja dugom (koja je usklađena sa DOB-om i Programom javnih investicija FBiH) i usvajanjem Godišnjeg plana zaduživanja, nastojat će se osigurati odgovornije, transparentnije i efikasnije upravljanje javnim resursima.

Pored navedenog, posebno je istaknuto da ugovaranje novih zaduživanja podrazumijeva analizu i pažljivu selekciju u zavisnosti od potreba za finansiranjem i dostupnih izvora finansiranja, s obzirom da visina duga utiče na interes potencionalnih investitora za ulaganja u vrijednosne papire i na direktne strane investicije.

OPĆINSKI NAČELNIK
Srđan Mandić

Broj: 04-11-4207/22

Datum: 27.06.2022.